

§ 1 Võõrkeelte valdkond

Võõrkeele valdkonna üldalused

1.1. Võõrkeele pädevused

Võõrkeele pädevused on gümnaasiumi lõpuks õpilasel saavutatud õpitulemused. Gümnaasiumi lõpetaja on saavutanud järgnevad õpitulemused:

- 1) suhtleb eesmärgipäraselt nii kõnes kui ka kirjas, järgides vastavaid kultuuritavasid;
- 2) mõistab ja tõlgendab võõrkeeles esitatut;
- 3) on omandanud teadmisi erinevatest kultuuridest, mõistab kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab neid;
- 4) oskab kasutada uuemat digitehnoloogiat
- 5) suudab töötada individuaalselt kui ka rühmas
- 6) suudab hinnata ja mõista oma tugevaid ja nõrku külgi ning arvestada oma võimeid;
- 7) järgib suhtluskeskkonna reegleid

1.2. Võõrkeele õppeained ja maht

Võõrkeelte ainevaldkonda kuuluvad järgmised võõrkeeled: inglise keel, vene keel, saksa keel, prantsuse keel või muu võõrkeel.

KJPG-s õpib õpilane vähemalt kahte võõrkeelt (vaata ka tabel 11) 10. ja 11. klassis:

- 1) B2-keeleskustasemega võõrkeel (inglise keel) 8 kursust ja 1 suunatud valikuga eelduskursus,
- 2) B1-keeleskustasemega võõrkeel (prantsuse/vene/saksa keel) 6 kursust sh 1 baaskursus

Pärast kohustuslike B2 võõrkeele kursuste läbimist peab õpilane spetsialiseeruma aineõpetaja soovitusel ja/või eeltestide alusel B2.2-keeleskustaseme või C1 keeleskustaseme gruppi.

Kohustuslikud kursused 12. klassis on:

- 3) C1-keeleskustasemega võõrkeel (inglise keel) 2 kursust või
- 4) B2.2-keeleskustasemega võõrkeel (inglise keel) 4 kursust.

Tabel 1

õõrkeele kursused, maht ja tunnijaotusplaan

Kursuse nimetus	G1	G2	G3	Kokku
-----------------	----	----	----	-------

Inglise keel B2	4+1 (eelduskursus)	4		8
Inglise keel B2.2			4	4
või				
Inglise keel C1			2	2
Vene keel B1/B2	3	3	X	6
Saksa keel B1/B2	3	3	X	6
Prantsuse keel B1/B2	3	3	X	6
Muu võõrkeel B1	3	2	X	5

Lisaks kohustuslikele kursustele on õpilastel võimalus valida mooduleid (vt pt 3) inglise keeles (kuni tasemeni B2/C1), saksa keeles (B1/B2), vene keeles (B1/B2), prantsuse keeles (B1/B2), hispaania keeles (A1/A2).

1.3. Võõrkeele ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming

Keeleõppe eesmärk on saavutada gümnaasiumi lõpuks vähemalt kahe võõrkeele valdamine iseseisva keelekasutaja tasemel (B-tase). B1- ja B2-keeleoskustasemega võõrkeeled valib kool. Võõrkeelerühmi moodustades arvestatakse õpilaste taset, soove ning kooli võimalusi.

Võõrkeeled avardavad inimese tunnetusvõimalusi ning suutlikkust mõista ja väärtustada mitme-kultuurilist maailma, arendavad süsteemset mõtlemist ning eneseväljendusvõimalusi erinevate keeleliste ja mittekeeleliste vahenditega. Ainevaldkonda kuuluvate võõrkeelte õppe kirjeldus on üles ehitatud, lähtudes keeleoskustasemete kirjeldustest Euroopa keeleõppe raamdokumendis (edaspidi raamdokument). Kõikide võõrkeelte õpitulemused on raamdokumendile toetudes kirjeldatud ühtsetel alustel. Kuna võõrkeel on eelkõige vahend teabe hankimiseks ja selle edastamiseks suhtlusprotsessis, siis on keeleõppe keskmes teemavaldkonnad, mille kaudu ja mille piires kujundatakse suhtluspädevust. Need on kõigile võõrkeeltele ühtsed, erinevused teemavaldkondade käsitlemisel tulenevad õpitava keele sihttasemest ja õppe kestusest. Suhtluspädevust kujundatakse keele nelja osaoskuse arendamise kaudu: kuulamine, lugemine, rääkimine ja kirjutamine, mistõttu on täpsustavad õpitulemused esitatud osaoskuste kaupa.

Erinevaid osaoskusi õpetatakse integreeritult. Võõrkeelte integratsioon teiste õppeainetega ning õppimist soodustava õpikeskkonna loomine toetab suhtluspädevuse omandamise kõrval ka maailmapildi, enesehinnangu ja väärtuskäitumise arengut. Raamdokumendi põhimõtete rakendamine õppetöös võimaldab arvestada õppija ealist ning individuaalset eripära, suunab

erineva edasijõudmisega õpilasi seadma endale jõukohaseid õpieesmärke ning annab tagasisidet saavutatud kohta, toetades õpimotivatsiooni ning iseseisva õppija kujunemist.

Keelehariduse eesmärk on suurendada inimese keelepagasit, kus ühe võõrkeele õpe toetab teise võõrkeele omandamist. Seetõttu peab keelte valik olema lai, et õpilane saaks arendada oma keelelisi pädevusi mitmes keeles. Keeleõpe ei piirdu teatud keeleoskustaseme saavutamise ja mingiks hetkeks. Oluline on toetada õpilaste motivatsiooni, arendada oskusi, kujundada enesekindlust ning saada keelekogemusi ka väljaspool kooli, mis loob eelduse elukestvaks õppeks. Keeleõpe on pidev protsess, kus edasimineku tagab ainult järjepidevus. Õppijas arendatakse oskust võrrelda oma keelt ja kultuuri teistega, mõista ja väärtustada nende eripära, olla tolerantne ning vältida eelarvamuslikku suhtumist võõrapärasesse. Teiste kultuuride tundmine aitab teadlikumalt tajuda oma keele ja kultuuri spetsiifikat.

„Mitmekesisust tuleb käsitleda kultuuride paljususe taustal. Keel ei kujuta endast mitte ainult kultuuri olulist tahku, vaid ka vahendit, mis aitab kultuurinähtusi mõista. Erinevad (rahvuslikud, piirkondlikud, sotsiaalsed) kultuurid, millesse inimene kuulub, ei eksisteeri tema teadvuses lihtsalt koos, vaid kõrvuti, vastandudes ja mõjutades üksteist“ (Euroopa keeleõppe raamdokument, lk 21).

Õppija ei omanda lihtsalt kaht käitumis- ja suhtlemisviisi, vaid temast saab mitme keele kõneleja ja mitme kultuuri tundja. Ühe keele oskamise mõjutab keele- ja kultuuripädevust teises keeles ning aitab kaasa inimese kultuuriteadlikkuse, oskuste ja oskusteabe arengule tervikuna. Nüüdisaegne võõrkeeleõpe eeldab avatud ja paindlikku meetodilist kontseptsiooni, mis põhineb meetodilis-didaktilistel arusaamadatel, mida saab õppija vajaduste põhjal kombineerida ja varieerida. (Euroopa keeleõppe raamdokument, lk 59).

11. klassis on õpilastel võimalus sooritada eksam Saksa Keelediplom I (tasemeeksam A2/B1) ning 12. klassis Saksa Keelediplom II (tasemeeksam B2/C1).

1.4. Võõrkeele ainevaldkonnas üldpädevuste kujundamise võimalusi

Pädevustes eristatakse järgmisi omavahel seotud komponente: teadmised, oskused, väärtushinnangud ja käitumine. Nelja komponendi õpetamisel on kandev roll õpetajal, kelle väärtushinnangud ja enesekehtestamisoskus loovad sobiliku õpikeskkonna ning mõjutavad õpilaste väärtushinnanguid ja käitumist. Võõrkeelte valdkonna õpitulemustes sisalduvad keelepädevused, kultuur (väärtushinnangud, käitumine) ja õpioskused. Võõrkeelte valdkonda kuuluvate ainete õpetamisega kujundatakse kõiki üldpädevusi (kultuuri- ja väärtuspädevust, sotsiaalset ja kodanikupädevust, enesemääratluspädevust, õpipädevust, suhtluspädevust,

matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalast pädevust, ettevõtlikkuspädevust ja digipädevust) seatud eesmärkide, käsitletavate teemade ning erinevate õpimeetodite ja -tegevuste kaudu.

Kultuuri- ja väärtuspädevuse arendamisel suunatakse õpilasi hindama inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide ja eetika seisukohalt; väärtustama oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandit ning nüüdiskultuuri sündmusi, inimlikku ja kultuurilist mitmekesisust; hindama üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, sh sallivust ja koostööoskust ning seeläbi teadvustama oma väärtushinnanguid.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus võimaldavad õpilasel end edukalt ühiskonnas teostada. Erinevates igapäevastes suhtlussituatsioonides toimetulekuks on sobivate keelendite valiku kõrval vaja teada õpitavat võõrkeelt kõnelevate maade kultuuritausta ja sellest tulenevaid käitumisreegleid ning ühiskonnas kehtivaid tavasid ja mitmekesisust. Seetõttu on sotsiaalne ja kodanikupädevus tihedalt seotud kultuuri-, väärtus- ja suhtlemispädevusega. Sotsiaalse ja kodanikupädevuse kujundamisele aitavad kaasa mitmesugused õpitöövormid (nt rühmatöö, projektõpe) ning aktiivne osavõtt õpitava keelega seotud kultuuriprogrammidest.

Enesemääratluspädevus areneb võõrkeeletunnis käsitletavate teemade ja õppetegevuste kaudu. Iseendaga ja inimsuhetega seonduvat saab võõrkeeletunnis käsitleda arutlustes, rollimängudes ning muudes õpitegevustes, mis aitavad õpilastel iseennast sügavamini mõista. Oskus hinnata oma tugevaid ja nõrku külgi, arvestada oma võimeid ja võimalusi, analüüsida oma käitumist erinevates olukordades on tihedalt seotud ka õpipädevuse arenguga.

Õpipädevust kujundatakse suunates õpilasi rakendama erinevaid õpistrateegiaid, seostama omandatud teadmisi varemõpituga ning kasutama õpitut erinevates olukordades, analüüsima oma teadmisi ja oskusi (nt Euroopa keelemapi põhimõtete alusel), planeerima oma õppimist ja seda plaani järgima.

Suhtluspädevus on võõrkeeletunnis kesksel kohal. Võõrkeeletunnise eesmärgid lähtuvad otseselt suhtluspädevuse komponentidest ning nende sisust. Hea teksti mõistmise, eneseväljendus- ja tekstiloomeoskus on võõrkeeltes eduka suhtlemise eeldused. Koos suhtluspädevusega arendatakse õpilastes oskust võrrelda oma ning võõra kultuuri sarnasusi ja erinevusi, mõista ning väärtustada teiste kultuuride ja keelte eripära, olla salliv ning vältida eelarvamuslikku suhtumist võõrapärasesse.

Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalase pädevusega seonduvad võõrkeeled suhtluspädevuse kaudu. Vastavuses keeleoskuse arenguga õpitakse mõistma ja edasi andma teavet erinevatest elu- ja tegevusvaldkondadest, sh nt teabegraafikat või muul viisil visuaalselt esitatud teavet. Õpilasi suunatakse mõistma loodusteaduste ja tehnoloogia tähtsust ning mõju

igapäevaelule, loodusele ja ühiskonnale; tajuma digivahendite kasutuselevõtuga kaasnevaid muutusi ühiskonnas; suhtuma kriitiliselt saadaolevasse teabesse ning olema vastutustundlik interaktiivse meedia kasutamisel. Õpilasi suunatakse kasutama digivahendeid loovalt, uuendusmeelselt ja sihipäraselt.

Ettevõtlikkuspädevus kaasneb eelkõige enesekindluse ja julgusega, mida annab inimesele võõrkeeleoskus ja selle abil omandatud teadmised ja oskused erinevates elu- ning tegevusvaldkondades. Toimetulek võõrkeelses keskkonnas loob eeldused koostööks teiste sama võõrkeelt valdavate ea- ja mõttekaaslastega; võõrkeeleoskus avardab õppija võimalusi oma ideid ja eesmärke ellu viia ning aidata kaasa probleemide lahendamisele, reageerides muutustele loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult. Digipädevus tähendab eelkõige suutlikkust kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvast ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraalil- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

1.5. Võõrkeele lõiming teiste ainevaldkondadega

Valdkonnapädevustest arendatakse võõrkeeleõppes eelkõige suhtluspädevust ja teisi valdkonna-pädevusi (sotsiaalset, kunsti-, loodusteaduslikku, matemaatika- ja kehakultuuripädevust). Kokkupuude kunstipädevusega toimub erinevate maade kultuurisaavutuste tundmaõppimise, eelkõige teemavaldkonna „Kultuur ja looming“ kaudu. Loodusteaduslik pädevus, matemaatika-pädevus ja kehakultuuripädevus teostuvad erinevate teemavaldkondade (nt „Keskkond ja tehnoloogia“, „Inimene ja ühiskond“) ning nendes kasutatavate alustekstide kaudu. Võõrkeeleõppes kasutatavad materjalid täiendavad teadmisi, mida õpilane omandab teistes õppeainetes, andes õpilasele keelelised vahendid erinevate valdkondadega seonduvate teemade käsitlemiseks. Keelteoskus võimaldab õppijale ligipääsu lisateabeallikatele (teatmeteostele, võõrkeelsele kirjandusele, internetile jt), toetades sel moel materjali otsimist mõne teise õppeaine jaoks. Võõrkeelte omandamist toetab integreeritud õppematerjalide kasutamine lõimitud aine- ja keeleõppe raames (LAK-õpe, aineteüleised rahvusvahelised projektid jms).

1.6. Läbivate teemade rakendamise võimalusi võõrkeeltes

Võõrkeelte valdkonna ained kajastavad õpieesmärke ja teemasid, mis toetavad õpilase algatusvõimet, mõtteaktiivsust ning läbivate teemade omandamist, kasutades selleks sobivaid võõrkeelseid (autentseid) alustekste ning erinevaid pädevusi arendavaid töömeetodeid. Kõiki läbivaid teemasid käsitletakse viie teemavaldkonna kaudu.

Eelkõige on läbivad teemad seotud järgmiste teemavaldkondadega:

- 1) elukestev õpe ja karjääri plaanimine: „Haridus ja töö“, „Inimene ja ühiskond“ - elukestev õpe ja karjääri planeerimine;
- 2) keskkond ja jätkusuutlik areng: „Keskkond ja tehnoloogia“, „Inimene ja ühiskond“ - keskkond ja jätkusuutlik areng;
- 3) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: „Eesti ja maailm“, „Haridus ja töö“, „Inimene ja ühiskond“ - kodanikualgatus ja ettevõtlikkus;
- 4) kultuuriline identiteet: „Eesti ja maailm“, „Kultuur ja looming“, „Inimene ja ühiskond“ - kultuuriline identiteet;
- 5) teabekeskond: „Keskkond ja tehnoloogia“, „Inimene ja ühiskond“ - teabekeskond;
- 6) tehnoloogia ja innovatsioon: „Keskkond ja tehnoloogia“, „Inimene ja ühiskond“ - tehnoloogia ja innovatsioon;
- 7) tervis ja ohutus: „Keskkond ja tehnoloogia“, „Inimene ja ühiskond“ - tervis ja ohutus;
- 8) läbivat teemat „Väärtused ja kõlblus“ käsitletakse kõigis viies teemavaldkonnas.

1.7. Õppetegevuse kavandamine ja korraldamine

KJPGs rakendatakse Euroopa Keelemapi põhimõtteid, mida on võimalik gümnaasiumiastmes kasutada. Õpilastel on võimalik osaleda õpitava keelt arendavatel üritustel, olümpiaadidel ja võistlustel koolis ja piirkondlikul tasemel. Koolis toimuvad igal aastal traditsiooniliselt inglise, vene ja saksa keele olümpiaadid, kõnevõistlus inglise keeles ja tõlkevõistlus vene keeles. Samuti tähistatakse igal sügisel Euroopa Keeltepäeva. Aprillis toimub võõrkeelte nädal, mille kaudu tutvustatakse erinevaid keeli ja kultuure, toimub õpilaskonverents ja võõrkeelne kontsert. Tartu Kristjan Jaak Petersoni gümnaasiumi õpilastel on võimalik taotleda CertiLingua keelesertifikaati. Koolis on võimalik kirjutada ja kaitsta oma uurimistöo või praktiline töö võõrkeeles. Samuti toetavad keelesertifikaadi taotlemist võõrkeelsed õppeained võõrkeelsetes moodulites. Koolil on sõprussidemed Tehnikalütseumiga Pihkvas..

Õpet kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingu teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta ulatuses ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhkuseks ja huvitegevusteks;
- 3) võimaldatakse õppida üksi ja koos teistega (iseseisvad, paaris- ja rühmatööd), et toetada õpilaste kujunemist aktiivseiks ning iseseisvaiks õppijaiks;
- 4) kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud käsitlust ning suurendavad õpimotivatsiooni;
- 5) rakendatakse nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogial põhinevaid õpikeskkondi, õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) mitmekesistatakse õpikeskkonda: muuseumid, näitused, teater, kino, kontserdid, arvuti/ multimeediaklass, õppereisid, võimalusel kohtumised õpitavat keelt emakeelena kõnelejatega jne;
- 7) kasutatakse erinevaid õppemeetodeid, sh aktiivõpet: rollimängud, arutelud, diskussioonid, projektõpe jne.

Õppesisu käsitlemises teeb valiku aineõpetaja arvestusega, et kirjeldatud õpitulemused, üld- ja valdkonnapädevused ning ainepädevused oleksid saavutatud.

1.8. Hindamise alused

Läbi kujundava hindamise ja enesehindamise saavad õpilased selge ettekujutuse oma keeletasemest igal gümnaasiumiastmel. Selleks kasutatakse enesehinnangu skaalat, õpetaja tagasisidet, järjepidevat arengu vaatlemist ja enda tööde kogumist ja analüüsi.

1.8.1. Võõrkeele hindamisjuhend

Hindamisel lähtutakse vastavatest gümnaasiumi riikliku õppekava ja KJPG õppekava üldosa sätetest. Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangute ja numbriliste hinnetega. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi (vaata ka tabel 12) suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust ainekava taotletavatele õpitulemustele.

Suuliste vastuste hindamise ja tagasiside andmise eelduseks on enamike ülesannete puhul publiku ehk kuulajate olemasolu.

Õpitulemused sisaldavad hoiakuid ja väärtusi, mille kohta antakse sõnalist tagasisidet. Õpitulemuste kontrollimise vormid on mitmekesised ja vastavuses õpitulemustega. Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamise kriteeriumid, sellest teavitatakse iga kursuse esimesel tunnil.

Tabel 2
õõrkeelele keeleoskustasemed

V

Tase	A 1.2
Kuulamine	Mõistab lihtsaid vestlusi ning lühikeste jutustuste, teadete ja sõnumite sisu, kui need on talle tuttavatel teemal, seotud igapäevaste tegevustega ning esitatud aeglaselt ja selgelt. Vajab kordamist ja selget hääldust
Lugemine	oeb üldkasutatava sõnavaraga lühikesi tavatekste (nt isiklikud kirjad, kuulutused, uudised, juhised, kasutusjuhendid); leiab tekstis sisalduvat infot ja saab aru teksti mõttest. Lugemise tempo on aeglane. Tekstist arusaamiseks oskab kasutada koolisõnastikku.
Rääkimine	Oskab lühidalt kirjeldada lähiümbrust, igapäevaseid toiminguid ja inimesi. Kasutab põhisõnavara ja käibefraase, lihtsamaid grammatilisi konstruktsioone ning lausemalle. Suudab alustada ja lõpetada lühivestlust, kuid ei suuda seda juhtida. Kõne on takerduv, esineb hääldusvigu.
Kirjutamine	Koostab õpitud sõnavara piires lähiümbruse ja inimeste kirjeldusi. Kirjutab lihtsaid teateid igapäevaeluga seotud tegevustest (nt postkaart, kutse); koostab lühisõnumeid. Oskab kasutada sidesõnu ja, ning jt. Oskab näidise järgi koostada lühikesi tekste, abivahendina kasutab õpiku- või koolisõnastikku.
Grammatika korrektsus	Kasutab küll õigesti mõningaid lihtsaid tarindeid, kuid teeb sageli vigu grammatika põhivaras (nt ajab segi ajavormid või eksib aluse ja öeldise ühildumisel); siiski on enamasti selge, mida ta väljendada tahab.
Tase	A 2.2
Kuulamine	Suudab jälgida enda jaoks tuttava valdkonna mõttevahetust ning eristada olulist infot. Saab aru olmesfääris kuuldu üldkeelse suhtluse sisust (nt poes, bussis, hotellis, piletilevis). Vajab sageli kuuldu täpsustamist.
Lugemine	Loeb lihtsaid tavatekste (nt reklaamid, menüüd, ajakavad, ohuhoiatused) tuttavatel teemadel ja saab aru neis sisalduvast infost. Suudab mõnikord aimata sõnade tähendust konteksti toel
Rääkimine	Oskab rääkida oma huvidest ja tegevustest. Tuleb toime olmesfääris suhtlemisega. Oskab väljendada oma suhtumist ja eelistusi. Suudab alustada, jätkata ja lõpetada vestlust tuttavatel teemal, kuid võib vajada abi. Kasutab õpitud põhisõnavara ja lausemalle valdavalt õigesti; spontaanses kõnes on vigu. Kõne on arusaadav, kuigi esineb hääldusvigu ja sõnade otsimist.
Kirjutamine	Oskab kirjutada lühikesi kirjeldavat laadi jutukesti oma kogemustest ja ümbritsevast. Koostab lihtsaid isiklike kirju. Oskab kasutada sidesõnu aga, sest, et jt. Rakendab õpitud õigekirjareegleid (nt algustähe ortograafia, kirjovahemärgid)

Grammatika korrektsus	Kasutab küll õigesti mõningaid lihtsaid tarindeid, kuid teeb sageli vigu grammatika põhivaras (nt ajab segi ajavormid või eksib aluse ja öeldise ühildumisel); siiski on enamasti selge, mida ta väljendada tahab.
Tase	B 1.1.
Kuulamine	Saab aru vahetus suhtlussituatsioonis kuuldust, kui vestlus on tuttav igapäevaeluga seotud teemal. Mõistab tele- ja raadiosaadete ning filmide sisu, kui teema on tuttav ja pakub huvi ning pilt toetab heliteksti. Saab aru loomuliku tempoga kõnest, kui hääldus on selge ja tuttav
Lugemine	Loeb ja mõistab mõneleheküljelisi lihtsa sõnastusega faktipõhiseid tekste (nt kirjad, veebiväljaanded, infovoldikud, kasutusjuhendid). Mõistab jutustavat laadi teksti põhiideed ning suudab jälgida sündmuste arengut. Suudab leida vajalikku infot teatmeteostest ja internetist. Oskab kasutada kakskeelseid tõlkesõnastikke.
Rääkimine	Oskab lihtsate seostatud lausetega rääkida oma kogemustest ja kavatsustest. Suudab lühidalt põhjendada oma seisukohti. On võimeline ühinema vestlusega ja avaldama arvamust, kui kõneaine on tuttav. Kasutab õpitud väljendeid ja lausemalle õigesti; spontaanses kõnes esineb vigu. Hääldus on selge ja kõne ladus, kuid suhtlust võib häirida ebaõige intonatsioon.
Kirjutamine	Oskab kirjutada õpitud teemadel lühikesi jutustavat laadi tekste, milles väljendab oma tundeid, mõtteid ja arvamusi (nt isiklik kiri, e-kiri, blogi). Koostab erinevaid tarbetekste (nt teadaanne, kuulutus). Suhtleb online-vestluses (nt MSN). Oskab kasutada piiratud hulgal teksti sidumise võtteid (sidesõnad, asesõnaline kordus).
Grammatika korrektsus	Oskab üsna õigesti kasutada tüüpkeelendeid ja moodustusmalle. Kasutab tutavas olukorras grammatiliselt üsna õiget keelt, ehkki on märgata emakeele mõju. Tuleb ette vigu, kuid need ei takista mõistmist.
Tase	B 1.2
Kuulamine	Saab kuuldust aru, taipab nii peamist sõnumit kui ka üksikasju, kui räägitakse üldlevinud teemadel (nt uudistes, spordireportaažides, intervjuudes, ettekannetes, loengutes) ning kõne on selge ja üldkeelne
Lugemine	Loeb ja mõistab mõneleheküljelisi selge arutluskäiguga tekste erinevatel teemadel (nt noortele mõeldud meediatekstitid, mugandatud ilukirjandustekstitid). Suudab leida vajalikku infot pikemast arutlevast laadi tekstist. Kogub teemakohast infot mitmest tekstist. Kasutab erinevaid lugemisstrateegiaid (nt üldlugemine, valiklugemine). Tekstides esitatud detailid ja nüansid võivad jääda selgusetuks.
Rääkimine	Oskab edasi anda raamatu, filmi, etenduse jms sisu ning kirjeldada oma muljeid. Tuleb enamasti toime vähem tüüpilistes suhtlusolukordades. Kasutab põhisõnavara ja sagedamini esinevaid väljendeid õigesti; keerukamate lausestruktuuride kasutamisel tuleb ette vigu. Väljendab ennast üsna vabalt, vajaduse korral küsib abi. Hääldus on selge, intonatsioonija rõhuvead ei häiri suhtlus
Kirjutamine	Oskab koostada eri allikatest pärineva info põhjal kokkuvõtte (nt lühiülevaade sündmustest, isikutest). Oskab kirjeldada tegelikku või kujuteldavat sündmust. Oskab isiklikus kirjas vahendada kogemusi, tundeid ja sündmusi.

	Oskab kirjutada õpitud teemal oma arvamust väljendava lühikirjandi. Oma mõtete või arvamuste esitamisel võib olla keelelisi ebatäpsusi, mis ei takista kirjutatu mõistmist
Grammatika korrektsus	Oskab üsna õigesti kasutada tüüpkeelendeid ja moodustusmalle. Kasutab tuttavas olukorras grammatiliselt üsna õiget keelt, ehkki on märgata emakeele mõju. Tuleb ette vigu, kuid need ei takista mõistmist.
Tase	B 2.1.
Kuulamine	Saab aru nii elavast suulisest kõnest kui ka helisalvestistest konkreetsetel ja abstraktsetel teemadel, kui kuuldu on üldkeelne ja suhtlejad on rohkem kui kaks. Saab aru loomuliku tempoga kõnest.
Lugemine	Loeb ja mõistab mitmeleheküljelisi tekste (nt artiklid, ülevaated, juhendid, teatme- ja ilukirjandus), mis sisaldavad faktiinfot, arvamusi ja hoiakuid. Loeb ladusalt, lugemissõnavara on ulatuslik, kuid raskusi võib olla idioomide mõistmisega. Oskab kasutada ükskeelset seletavat sõnaraamatut.
Rääkimine	Esitab selgeid üksikasjalikke kirjeldusi üldhuvitavatel teemadel. Oskab põhjendada ja kaitsta oma seisukohti. Oskab osaleda arutelus ja kõnevooru üle võtta. Kasutab mitmekesisest sõnavara ja väljendeid. Kasutab keerukamaid lausestruktuure, kuid neis võib esineda vigu. Kõne tempo on ka pikemate kõnelõikude puhul üsna ühtlane; sõna- ja vormivalikuga seotud pause on vähe ning need ei sega suhtlust. Intonatsioon on enamasti loomulik.
Kirjutamine	Kirjutab seotud tekste konkreetsetel ja üldisematel teemadel (nt seletuskiri, uudis, kommentaar). Põhjendab oma seisukohti ja eesmärgi. Oskab kirjutada kirju, mis on seotud õpingute või tööga. Eristab isikliku ja ametliku kirja stiili. Oskab korduste vältimiseks väljendust varieerida (nt sünonüümid). Võib esineda ebatäpsusi lausestuses, eriti kui teema on võõras, kuid need ei sega kirjutatu mõistmist.
Grammatika korrektsus	Valdab grammatikat küllaltki hästi. Ei tee väärnimõistmist põhjustavaid vigu. Aegajalt ettetulevaid väärtusi, juhuslikke vigu ning lauseehituse lapsusi suudab enamasti ise parandada.
Tase	B 2.2
Kuulamine	Suudab jälgida abstraktset teemakäsitlust (nt vestlus, loeng, ettekanne) ja saab aru keeruka sisuga mõttevahetusest (nt väitlus), milles kõnelejad väljendavad erinevaid seisukohti. Mõistmist võivad takistada tugev taustamüra, keelenaljad, idioomid ja keerukad tarindid.
Lugemine	Suudab lugeda pikki ja keerukaid, sh abstraktseid, tekste, leiab neist asjakohase teabe (valiklugemine) ning oskab selle põhjal teha üldistusi teksti mõtte ja autori arvamuse kohta. Loeb iseseisvalt, kohandades lugemise viisi ja kiirust sõltuvalt tekstist ja lugemise eesmärgist. Raskusi võib olla idioomide ja kultuurisidusate vihjete mõistmisega.
Rääkimine	Väljendab ennast selgelt, suudab esineda pikemate monoloogidega. Suhtleb erinevatel teemadel, oskab vestlust juhtida ja anda tagasisidet. On võimeline jälgima oma keelekasutust, vajaduse korral sõnastab öeldu ümber ja suudab parandada enamiku vigadest. Oskab valida sobiva keeleregistri. Kõnerütmi ja -tempo on tunda emakeele mõju.

Kirjutamine	Oskab kirjutada esseed: arutluskäik on loogiline, tekst sidus ja teemakohane. Oskab refereerida nii kirjalikust kui ka suulisest allikast saadud infot. Kasutab erinevaid keeleregistreid sõltuvalt adressaadist (nt eristades isikliku, poolametliku ja ametliku kirja stiili). Lausesiseseid kirjavihemärke kasutab enamasti reeglipäraselt.
Grammatika korrektsus	Valdab grammatikat küllaltki hästi. Ei tee vääritimõistmist põhjustavaid vigu. Aegajalt ettetulevaid vääratusi, juhuslikke vigu ning lauseehituse lapsusi suudab enamasti ise parandada.

Õpilasel on õigus saada teavet hindamise korralduse ning saadud hinnete ja hinnangute kohta. Õpilasel on õigus teada, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtvale hindale ja hinnangule. Õpetaja tutvustab kursuse algul õpilastele hindamise põhimõtteid (klassiettekanded, kõned, kontrolltööd, kodused tööd, õpimapid, järelevastamine jms).

Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

Õpilasel on õigus saada objektiivset tagasisidet oma keeleoskuse ja taseme kohta. Õpilane on teadlik oma tugevatest ja nõrkadest külgedest, arenguvaldkondadest ja tegevustest, mis aitavad tal koostöös õpetajaga jõuda seatud eesmärkideni. Koduste tööde mittesooritamise korral võib õpetaja kasutada erinevaid mõjutusmeetmeid (lisaülesande sooritamine jms).

Õpilasel, kes sooritas olulise õpiülesande hindale „puudulik“ või „nõrk“, on õigus ja kohustus oluline õpiülesanne järele vastata. Konsultatsioonis osalemine võib olla eeltingimuseks järelevastamisel osalemiseks. Järelevastamiste arvu määrab õpetaja vastavalt vajadusele.

Õpetaja määrab ka suulise järelevastamise korra reeglid. Kui õpilane puudub suulisel vastamisel põhjuseta on hindeks „1“. Üldjoontes ei saa suulisi ülesandeid järele vastata, kuna ei saa luua vastamiseks võrdväärseid tingimusi, näiteks inglise keeles ettekanded, kõned ja muud suulised ülesanded, mida pole võimalik individuaalselt võrdväärse olukorras vastata.

Kursuse hinne

Kui mis tahes oluline töö on kursuse jooksul ilma mõjuva põhjuseta sooritamata, võib õpetaja arvestada seda kursuse hinde väljapanemisel. Vene ja saksa keele baasoskuste ja inglise keele eelduskursuse hinne peab olema vähemalt „rahuldav“.

12. klassis on võimalik võõrkeele riigieksam asendada rahvusvahelise eksamiga.

Tasemeeksami sooritamisel 2020/2021 õppeaastal (saavutatud tase B2/C1/C2) loetakse 12. klassi inglise keele kursused, mis toimuvad pärast tasemeeksamit, sooritatuks hindele "väga hea".

Teistes võõrkeeltes tasemeeksami hinde seos kursusehinde kujunemisega on kirjeldatud käesoleva õppekava § 17.

Kooliastme hinne

B2 võõrkeele kooliastmehinne kujuneb 8 (või eelduskursuse läbimisel 9) kursuse hinde põhjal 11. klassi lõpuks. B2 võõrkeeles on vähemalt rahuldava kooliastmehinde saamiseks vajalik, et 8-st või 9-st kursusest 6 on hinnatud vähemalt rahuldavale tulemusele. Ühes õppeaastas peavad olema õpilasel rohkem kui 50% kursustest rahuldavad, et kooliastme hinne oleks vähemalt rahuldav.

B1 võõrkeeles on vähemalt rahuldava kooliastmehinde saamiseks vajalik, et 6-st kursusest 5 on hinnatud vähemalt rahuldavale tulemusele.

Eeldus- või baasoskuste kursuse hinne nii B2 kui B1 võõrkeeles ei tohi olla „puudulik“ ega „nõrk“.

B2.2 ja C1 võõrkeeles ei tohi rahuldava kooliastme hinde saamiseks, ükski kursus olla „puudulik“ ega „nõrk.“

Enesehindamine

Keeleoskuse enesehindamise skaala on Euroopa Nõukogu poolt koostatud abivahend inimese keeleoskuse taseme kindlaksmääramiseks antud ajahetkel. Enesehindamise skaala on koostatud kõigi kuue keeletaseme kohta ning nende lihtsate kirjelduste abil saab iga õpilane anda hinnangu oma keeleoskusele. Iga õppeaasta algul ja lõpus toimub enesehindamine skaala alusel. Täidetud leht lisatakse oma elektroonilisse keelemappi.

1.9. Füüsiline õppekeskkond

Kool korraldab vajadusel õppe rühmades. Kool korraldab õppe klassis, kus on keeleõppe eesmärkide saavutamist toetav ruumikujundus koos vajaliku õppematerjali, sisustuse ja tehniliste abivahenditega.

Võõrkeelte valdkonna ainekavad

2.1. Inglise keele ainekava

2.1.1. Gümnaasiumi lõpuks taotletavad õppe- ja kasvatuse eesmärgid inglise keeles

Inglise keele õppega kujundatakse ainepädevus, mis sisaldab keelepädevust, väärtushinnanguid ja -hoiakuid ning õpioskusi.

Gümnaasiumi lõpus õpilane:

- 1) oskab keelt tasemel, mis võimaldab autentses võõrkeelses keskkonnas iseseisvalt toime tulla;
- 2) mõistab ja väärtustab oma ning teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi;
- 3) suhtleb sihtkeele kõnelejatega nende kultuurinorme järgides;
- 4) on võimeline jätkama õpinguid võõrkeeles, osalema erinevates rahvusvahelistes projektides ning kasutama võõrkeeli rahvusvahelises töökeskkonnas;
- 5) analüüsib oma teadmisi ning oskusi, tugevusi ja nõrkusi; omandab elukestvaks õppeks motivatsiooni ning vajalikud oskused.

2.1.2. Õppeaine kirjeldus

Gümnaasiumiastmes õpitakse võõrkeelt tasemepõhiselt. Inglise keeles on õpilane eeldatavalt varasemate õpingutega jõudnud keeleoskustasemele B1 ning eesmärk on jõuda B2 keeleoskustasemele 11. klassi lõpuks.

Kohustuslike kursuste arv võimaldab õpilasel saavutada valitud sihttasemega võõrkeeles õpitulemused rahuldaval, heal või väga heal tasemel olenevalt õppija võimekusest ning tema algsest keeleoskustasemest. B2 keeleoskustaseme oskuste süvendamiseks ja kinnistamiseks ning liikumiseks järgmise keeleoskustaseme poole pakub kool õpilasele võimalust spetsialiseeruda viimasel aastal B2.2 või C1 keeleoskustaseme ainesse, lisaks pakutakse inglise keelset lisamoodulit.

12. klassis toimub tasemepõhine jaotumine keelegruppide vahel, sest B2 keeleoskustasemega keele puhul on gümnaasiumi lõpetaja rahuldav õpitulemus B2.1, hea õpitulemusega õpilane on võimeline täitma osaliselt ja väga hea õpitulemusega õpilane kõik B2.2 keeleoskustaseme nõuded. Väga hea õpitulemusega õpilane on võimeline osaliselt täitma ka järgmise (C1) taseme nõudeid. Spetsialiseerumine toimub aineõpetaja suunamisel ja kokkuleppel õpilasega.

Õpetuses kasutatakse kommunikatiivse keeleõppe põhimõtteid ning aktiivõppemeetodeid. Rõhk on interaktiivsel õppimisel ja õpitava keele kasutamisel. Rakendatakse jätkuvalt paaris- ja rühmatööd, toetatakse võõrkeelse suhtlus- ja esinemisoskuse väljakujunemist, nt väitlused,

referaadid, uurimistööd, esitlused, sh multimeedia, suhtlusportaalid, blogid jne. Õpilasi ergutatakse kasutama keelt ka väljaspool keeletunde. Gümnaasiumi keeletunnis suheldakse peamiselt õpitavas võõrkeeles. Gümnaasiumis on üldteema „Mina ja maailm“.

Viis teemavaldkonda ja nende alateemad on igapäevaelus omavahel läbi põimunud ning nii on neid võimalik käsitleda ka keeleõpetuses. Erinevate teemade kaudu on õpilasel võimalus võrrelda Eesti ja õpitava keele maa kultuuriruumi. Teemasid käsitledes peetakse silmas kursuse keeletaset, õpilase huve ning teemade päevakohasust.

Keeleteadmised ei ole eesmärk omaette, vaid vahend parema keeleoskuse omandamiseks. Keele struktuuri õpitakse kontekstis.

Kultuuriteadlikkuse kujundamisel juhitakse õpilase tähelepanu emakeeles ja õpitavas võõrkeeles suhtlemise erinevustele ning neid erinevusi selgitavatele kultuurinähtustele. Õpilane peaks olema teadlik oma kohast ja vastutusest ühiskonnas ning suutma anda adekvaatseid hinnanguid. Õppes on jätkuvalt oluline õpioskuste arendamine, mis toetab edasisi võõrkeeleeõpinguid ning paneb aluse elukestvale õppele.

2.1.3. Õpitulemused B2 keeleoskustasemega keeles (vaata ka tabel 13, 14).

Gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) mõistab konkreetsel või abstraktsel teemal keerukate tekstide ning mõttevahetuse tuuma;
- 2) vestleb spontaanselt ja lodusalt sama keele emakeelse kõnelejaga;
- 3) selgitab oma vaatenurka ning kaalub kõnealuste seisukohtade tugevaid ja nõrku külgi;
- 4) loob erinevatel teemadel sidusa ja loogilise teksti;
- 5) arvestab suheldes õpitava keele maa kultuurinorme;
- 6) tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuurielu vastu, loeb võõrkeelset kirjandust, vaatab filme ja telesaateid ning kuulab raadiosaateid;
- 7) kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (nt seletavat sõnaraamatut, internetti) vajaliku info otsimiseks ka teistes valdkondades;
- 8) seab eesmärged ja hindab nende saavutatuse taset ning valib ja vajaduse korral muudab oma õpistrateegiaid;
- 9) seostab omandatud teadmisi nii võõrkeelte valdkonna kui ka teiste valdkondade teadmistega.

Tabel 3

inde kujunemine keeleoskuse taseme alusel gümnaasiumi lõpuks

H

	Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
rahuldav õpitulemus	B2.1	B2.1	B2.1	B1.2
hea ja väga hea õpitulemus	B2.2	B2.2	B2.2	B2.1 - B2.2

Tabel 4

eeleoscuse tase gümnaasiumi lõpus

K

Tase	Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine	Grammatika korrektus
Algtase	B1.1	B1.1	B1.1	B1.1	B1.1
Keskmine tase	B1.2	B1.2	B1.2	B1.2	B2.1
Kõrgem tase	B2.1	B2.1	B2.1	B2.1	B2.1

2.1.4. Inglise keele kursuste õpitulemused ja sisu

Inglise keel I kursus B2.1

Kursuse lõpetanud õpilane:

- 1) saab aru nii elavast suulisest kõnest kui ka helisalvestistest ja videotest tööelu puudutavatel teemadel;
- 2) loeb ja mõistab tekste, mis sisaldavad faktiinfot, arvamusi ja hoiakuid. Loeb ladusalt, lugemissõnavara on ulatuslik, kuid raskusi võib olla üksikute uute sõnade ja idioomide mõistmisega;
- 3) oskab kasutada ükskeelset seletavat sõnaraamatut, sealhulgas oskab uusi sõnu hääldada, kasutades transkriptsioonimärke;
- 4) esitab kirjeldusi tööelu puudutavatel teemadel, oskab põhjendada ja kaitsta oma seisukohti, kasutades sealhulgas uut sõnavara;
- 5) kirjutab seotud tekste (näiteks CV, tööavaldus), eristab isikliku ja ametliku kirja stiili. Võib esineda ebatäpsusi lausestuses, kuid need ei sega kirjutatu mõistmist;
- 6) valdab grammatikat piisavalt hästi, nii et see ei põhjusta vääritimõistmist.

Õppesisu:

Töö ja raha: tööotsimine, töövestlus, CV, töö kui toimetulekuallikas, elukutsevaliku võimalused, vajalikud eeldused oma tööga toimetulekuks, suhted töökollektiivis.

Elustiilid ja iseloom.

Rahaga seotud idioomid ja ühendverbid.

Oleviku- ja tulevikuajad.

Siduvad suhteasõnad. Tööavalduse (ametliku kirja) kirjutamine.

Õppetegevused:

- 1) autentsete audiovisuaalsete materjalide kasutamine;
- 2) iseseisev lugemine ning kuulamine;
- 3) tarbekirja koostamine - tööavaldus, CV;
- 4) lühietekande koostamine ning esitlemine (nt unistuste karjääri kohta);
- 5) argumenteerimisoskuse arendamine (nt piltide võrdlemine ja vastandamine);
- 6) rolli- ja suhtlusmängud (sh töövestlus);
- 7) info otsimine erinevatest võõrkeelsetest teatmeallikatest.

Inglise keel II kursus B2.1

Kursuse lõpetamisel õpilane:

- 1) Saab aru nii elavast suulisest kõnest kui ka helisalvestistest ja videotest reisimist ja kultuuri puudutavatel teemadel.
- 2) Loeb ja mõistab tekste, mis sisaldavad faktiinfot, arvamusi ja hoiakuid. Loeb ladusalt, lugemissõnavara on ulatuslik, kuid raskusi võib olla üksikute uute sõnade ja idioomide mõistmisega.
- 3) Oskab kasutada ükskeelset seletavat sõnaraamatut, sealhulgas oskab uusi sõnu hääldada, kasutades transkriptsioonimärke.
- 4) Esitab kirjeldusi reisimist ja kultuuri puudutavatel teemadel, oskab põhjendada ja kaitsta oma seisukohti, kasutades sealhulgas uut sõnavara.
- 5) Kirjutab seotud tekste (näiteks lühijutt, lühikirjeldus). Võib esineda ebatäpsusi lausestuses, kuid need ei sega kirjutatu mõistmist.
- 6) Valdab grammatikat piisavalt hästi, nii et see ei põhjusta väärimõistmist.

Õppesisu:

Reisimine ja kultuur: kultuur kui looming, näiteks arhitektuur ja käsitöö; kultuuritraditsioonid ja -tavad ning nende erinevused. Raha ja selle kulutamine, tarbijaühiskond.

Rahaga seotud idioomid ja ühendverbid.

Minevikuajad, used to ja would kasutamine, omadussõnade järjekord, artiklite kasutamine.

Õppetegevused:

- 1) autentsete audiovisuaalsete materjalide kasutamine;

- 2) iseseisev lugemine ning kuulamine;
- 3) lühijutu kirjutamine;
- 4) lühiettekande koostamine ning esitlemine (nt unistuste reisi kohta);
- 5) argumenteerimisoskuse arendamine (nt piltide võrdlemine ja vastandamine);
- 6) rolli- ja suhtlusmängud (näiteks reisidel ettetulevad situatsioonid);
- 7) info otsimine erinevatest võõrkeelsetest teatmeallikatest.

Inglise keel III kursus B2.1

Kursuse lõpetamisel õpilane:

- 1) mõistab suulist kõnet konkreetsel teemal (keskkond), saab aru loomuliku tempoga kõnest;
- 2) mõistab tekste, mis sisaldavad faktiinfot, arvamusi ja hoiakuid
- 3) loeb ladusalt, kuid raskusi võib olla idioomide mõistmisega;
- 4) esitab selgeid kirjeldusi etteantud teemal;
- 5) oskab põhjendada oma seisukohti suuliselt ja kirjalikult;
- 6) eristab isiklikku ja ametlikku stiili probleemi üle arutleva essee kirjutamisel.
- 7) mõistab keskkonna hoidmise ja kaitsmise olulisust nii oma lähemas kui ka kaugemas ümbruses;
- 8) tunneb huvi keskkonnast mõjutatud kultuuritraditsioonide vastu.

Õppesisu:

Keskkonna ja inimese suhted, keskkonnateadlikkus, looduslik tasakaal. puutumata loodus, loodusliku tasakaalu kadumisest tingitud ohud keskkonnale ja inimestele; kliima ja kliimamuutused; keskkonna jätkusuutlik areng.

Eesti geograafiline asend ja kliima.

Elutingimused erineva kliima ja rahvastatusega aladel.

Kaudne kõne.

Eessõnalised väljendid.

Sõnamoodustamine.

Probleeme lahendava essee kirjutamine.

Õppetegevused:

- 1) meedia- ning autentsete audiovisuaalsete materjalide kasutamine;
- 2) iseseisev lugemine ning kuulamine;
- 3) loovtööde kirjutamine (nt kirjand, artikkel, kokkuvõte, luuletus);

- 4) probleeme käsitleva/lahendusi pakkuva essee kirjutamine
- 5) keelerühmadevahelised arutlused ja väitlused;
- 6) projektitööd (keskkonnateemaline esitlus, keskkonnaprobleemide tutvustamine ja teadvustamine;
- 7) info otsimine erinevatest eestikeelsetest teatmeallikatest (nt seletav sõnaraamat, internet)
- 8) teemakohase sõnavara omandamine

Inglise keel IV kursus B2.1

Kursuse lõpetamisel õpilane:

- 1) suudab jälgida keskmise pikkusega juttu ja keeruka sisuga vaidlust juhul kui teema on tuttav ja vestluse suunda toetavad selged märksõnad;
- 2) oskab kirjutada argumenteeritud ettekannet, arvamuskirjutist, esitades põhjendatud poolt või vastuväiteid ning selgitades võimalikke seisukohtade eeliseid ja puudusi.
- 3) oskab edasi anda tunde varjundeid ning rõhutada toimunu ning kogetu olulisust vestluses;
- 4) oskab põhjendada ja kaitsta oma arvamust; esitada asjakohaseid selgitusi ja kommentaare;
- 5) valdab grammatikat küllaltki hästi; aeg-ajalt ettetulevaid vigu suudab enamasti ise parandada;
- 6) mõistab erinevate rahvuste põhilisi kultuurierinevusi, austab erinevaid kultuuritraditsioone ja käitumistavasid.

Õppesisu:

Inimene kui looduse osa: eluring: sünd, elu ja surm; elulaad ehk olemise viis (nt loodushoidlik ja inimsõbralik, tervislik).

Inimene kui indiviid: inimese loomus ja käitumine, vastuoludesse sattumine; iga inimese kordumatu eripära; väärtushinnangud, vaated elule ja ühiskonnale; inimsuhted: isiklikud, emotsionaalsed; sotsiaalsed; erinevad inimesed ja rahvad (keele- ja kultuurierinevused, käitumistavad, kõlblusnormid).

Inimestevaheline suhtlus: suhtlusvahendid: loomulik keel ja kehakeel (sõnavalik, žestid, miimika jne); meedia kui suhtluskanal ja -vahend.

Arvamusesse kirjutamine.

Õppetegevused:

- 1) meedia- ning autentsete audiovisuaalsete materjalide kasutamine;
- 2) iseseisev lugemine ning kuulamine;
- 3) loovtööde kirjutamine (arvamusesse kirjutamine);
- 4) keelerühmadevaheline teemakohane arutlus ;
- 5) rolli- ja suhtlusmängud;
- 6) info otsimine erinevatest eestikeelsetest teatmeallikatest (nt seletav sõnaraamat, internet)

Inglise keel V kursuse B 2.1

Kursuse lõpetamisel õpilane:

- 1) loeb ja mõistab mitmeleheküljelisi tekste, mis sisaldavad faktiinfot, arvamusi ja hoiakuid;
- 2) oskab põhjendada ja kaitsta oma seisukohti meedia - ja kunstiteemal;
- 3) oskab kirjutada filmiarvustust, oskab tutvustada oma lemmikfilmi, teha esitlust;
- 4) oskab kirjeldada kunstiteost ja väljendada selles suhtes oma argumenteeritud arvamust;
- 5) teeb vahet kvaliteetajakirjandusel ja tabloidajakirjandusel, suhtub uudistesse kriitiliselt;
- 6) valdab grammatikat küllaltki hästi. ei tee väärarvustusi põhjustavaid vigu;
- 7) väärtustab oma ja teiste maade kultuuripärandit ning nüüdiskultuuri sündmusi.

Õppesisu:

Kultuur ja looming: kunstiliigid, kujutav kunst, film, teater, muusika.

Eesti kultuur.

Meedia kui suhtlusvahend ja –kanal.

Televisioon, raadio, ajalehed ja ajakirjad.

Fraseologismid, idioomid, sõnade moodustamine.

Ettepanekute tegemine, oma arvamuse väljendamine.

Piltide võrdlemine ja vastandamine.

Filmiarvustuse kirjutamine.

Kultuuritraditsioonid ja tavad.

Meedia mõju tänapäeval.

Inimestevahelised suhted, ettekanded ja nende struktuur, kunst ja ilu meie ümber, kaunid kunstid, kunstiteose kirjeldamine, kunstnike elulood, teleajakirjandus ja selle objektiivsus. Passiivi ja passiivi konstruktsioonide moodustamine ja kasutamine.

Kausatiiv.

Enesekohased ja rõhulised asesõnad.

Õppetegevused:

- 1) meedia- ja autentsete audiovisuaalsete materjalide kasutamine (Youtube, TedTalks)
- 2) iseseisev lugemine ja kuulamine
- 3) diskussioonid
- 4) loovtööd (retsensioon, kokkuvõte)
- 5) argumenteerimisoskuse arendamine (nt väitlus, arutus)
- 6) rolli- ja suhtlusmängud
- 7) projektitööd (nt PP esitlemine, kõnevõistlus)
- 8) info otsimine erinevatest võõrkeelsetest teatmeallikatest (nt sõnaraamatud, internet)

Inglise keel VI kursuse B2.1

Kursuse lõpetamisel õpilane:

- 1) Õpilane loeb ja mõistab funktsionaalstiililt erinevaid tekste, oskab vastata tekstipõhiste küsimustele, teha kokkuvõtteid ja esitlusi vastaval teemal.
- 2) Oskab tuua välja poolt- ja vastuargumente tekstiga seotud teemadel.
- 3) Oskab kirjutada õpitud teemal poolt ja vastuargumente kaaluva lühikirjandi.
- 4) Oskab põhjendada oma seisukohti nii kõnes kui kirjas.
- 5) Oskab kasutada ükskeelset selgitavat sõnaraamatut.
- 6) Mõistab erinevate kõnelejate olmeteksti ja telefoni teel edastatud teateid, kui need on lähedased standardkeelele.
- 7) Suudab jälgida raadio- ja TV-uudiseid ja teateid, et saada vajalikku infot.
- 8) Oskab tuletada tundmatute sõnade tähendust konteksti abil temale tuntud elementide kaudu.

- 9) Oskab vahetada infot, esitada küsimusi ja väljendada oma mõtteid ühiskondlike probleemide, sündmuste ja inimeste eluviisi puudutavate teemade kohta.

Õppesisu:

Tingimuslaused, nende erinevad tüübid.

Terviseprobleemid (haigused, vigastused, õnnetusjuhtumid) ja kuidas nende puhul toimida.

Toit ja toitumine (rämpstoit, geneetiliselt muundatud toit, veidrad toidud, toiduallergiad, dieedipidamine).

Tervislik toitumine ja -eluviisid.

Arutleva lühikirjandi kirjutamine (poolt ja vastuargumentide toomine).

Sõnalooime.

Piltide kirjeldus, sarnasuste-erinevuste väljatoomine.

Õppetegevused:

Õppetegevuste planeerimisel kehtivad samad põhimõtted, mis eelnevate kursuste puhul.

Planeeritavad tegevused on näiteks:

- 1) meedia- ja autentsete audiovisuaalsete materjalide kasutamine (YouTube; TedTalks, lühikesed dokumentaalfilmid, etc)
- 2) iseseisev lugemine ja kuulamine
- 3) loovtööd (arutlev kirjand, kokkuvõte, kirjeldus)
- 4) argumenteerimisoskuse arendamine
- 5) projektitööd (PPT esitlused, kõnevõistlus)
- 6) info otsimine erinevatest võõrkeelsetest teatmeallikatest (sõnastikud, internet)

Inglise keel VII kursus B2.1

Kursuse lõpetamisel õpilane:

- 1) oskab kuulata ja lugeda teksti, et mõista selle üldist sisu.
- 2) oskab teksti kuulates ja/või lugedes leida sealt spetsiifilist infot.
- 3) on omandanud sõnavara, et rääkida erinevate rahvaste kultuuritraditsioonidest ja uskumustest, ajaloost, müstilistest sündmustest, teadus- ja tehnikasaavutustest, astronoomiast ja kosmosest.
- 4) teab, kuidas teha ettepanekuid ning oskab neile poolt- ja vastuargumente esitada.
- 5) on omandanud aruande kirjutamise põhimõtted.

Õppesisu:

Võrdlusastmed.

Piltidel sarnasuste leidmine.

Inversioon.

Iidsed tsivilisatsioonid ja müsteeriumid (UFOd, müstilised paigad jne.).

Ajalugu (erinevate kultuuride tavad ja kombed).

Väärtushinnangud ühiskonnas.

Tehnika- ja teadussaavutused (astronoomia, kosmos).

Idiomaatilised väljendid.

Sõnalooime.

Loengu kuulamine ja märkmete tegemine.

Suulises vestluses ja kirjalikult ettepanekute tegemine ning poolt- ja vastuargumentide esitamine.

Aruande analüüs ja kirjutamine.

Õppetegevused:

- 1) Meedia ja autentsete audiovisuaalsete materjalide kasutamine;
- 2) Iseseisev lugemine ja kuulamine;
- 3) Aruande koostamine;
- 4) Loovtööd (retsensioon, kokkuvõte, tõlge, vms.);
- 5) Argumenteerimisoskuse arendamine (väitlus);
- 6) Projektitööd (ettekanded, esitlused, vms.);
- 7) Info otsing võõrkeelsetest teatmeallikatest.

Inglise keel VIII kursus B2.1

Kursuse lõpetamisel õpilane:

- 1) oskab kirjutada seotud teksti (arvamusesseed)
- 2) oskab põhjendada ja kaitsta oma seisukohti nii suulises kui kirjalikus arutluses.
- 3) õpilane suudab jälgida abstraktset teemakäsitlust (loeng, ettekanne) ja saab aru keerukama sisuga mõttevahetusest.
- 4) õpilane loeb ja mõistab teksti ja suudab selle põhjal osaleda diskussioonis tuues välja poolt ja vastu argumente tekstiga seotud teemadel

- 5) õpilane oskab vestelda haridus temaatikaga seotud keskastme tasemele vastava sõnavara piires
- 6) õpilane oskab kirjeldada ja võrrelda ja pilte; välja tuua erinevusi ja teha üldistusi, kasutada asjakohaseid modaalverbe.

Õppesisu:

Haridus.; koolielu, õppeained, koolide tüübid, riiklikud ja eraõppeasutused, kohustuslik kooliharidus, iseõppimine, koolitused, online- kursused, e- õpe, alternatiivõppimisviisid, õppimine välismaal, koolikeskkond ja koolitraditsioonid, edasiõppimisvõimalused, elukestev õpe, haridus ja karjäär.

Koolitemaatikaga seotud sõnavara kinnistamine.

Sõnatuletus (nimisõna järelliited).

Arvamusessee struktuur.

Linkerid.

Arvamusessee kirjutamine.

Modaalverbid.

Oletuste, kahtluste järelduste jm väljendamine modaalverbide abil.

Õppetegevused:

- 1) meedia- ja autentsete audiovisuaalsete materjalide kasutamine
- 2) iseseisev lugemine ja kuulamine
- 3) argumenteerimisoskuse arendamine (arutlus etteantud teemal)
- 4) info otsimine erinevatest võõrkeelsetest teatmeallikatest (internet ja sõnaraamatud)
- 5) suulise väljendusoskuse arendamine, oma seisukoha väljendamine ja põhjendamine, loovtööd (arvamusessee).

Inglise keele VIII kursuse lõpetamise järel pannakse välja kooliastmehinne B2 keeleoskustasemega võõrkeeles.

Inglise keel I kursus B2.2

Kursuse lõpetamisel õpilane:

- 1) Suudab jälgida abstraktset teemakäsitlust, saab aru keeruka sisuga mõttevahetusest; mõistmist võivad takistada keerukad tarindid;

- 2) suudab lugeda keerukaid tekste ja leiab neist asjakohase teabe, raskusi võib olla kultuurisidusate vihjete mõistmisega;
- 3) on võimeline jälgima oma keelekasutust, vajaduse korral sõnastab öeldu ümber;
- 4) oskab luua sidusat ja teemakohast teksti;
- 5) eristab ja kasutab õigesti erinevaid keeleregistreid;
- 6) mõistab erinevate rahvaste kultuuritavasid ja nendest tingitud sotsiaalseid probleeme;
- 7) on võimeline refereerima nii kirjalikust kui ka suulisest allikast saadud informatsiooni.

Õppesisu:

Sotsiaalsete hüvede olemasolu.

Tasakaal inimese ja looduse vahel.

Elulaad ehk olemise viis.

Inimese loomus ja käitumine, vastuoludesse sattumine.

Erinevad inimesed ja rahvad.

Keele- ja kultuurierinevused, kõlblusnormid.

Sotsiaalsfäär, elatustase, heategevus.

Kuritegevus.

Rahvusvaheline koostöö.

Erinevate keelestruktuuride kordamine – sõnamoodustus, küsilauseid, tingimuslauseid, toimetamine, kirjavahemärgistus.

Õppetegevused:

- 1) meedia- ning autentsete audiovisuaalsete materjalide kasutamine;
- 2) iseseisev lugemine ning kuulamine;
- 3) tarbekirjade koostamine (nt elulugu, seletuskiri, avaldus, kaebus);
- 4) loovtööd (kirjelduse kirjutamine; piltide kirjeldamine);
- 5) keelerühmade vahelised arutlused ja väitlused;
- 6) rolli- ja suhtlusmängud (dialoogid, ootamatud olukorrad);
- 7) projektitööd (nt filmide tegemine, teatritükkide etendamine, veebilehtede koostamine)
;
- 8) info otsimine erinevatest võõrkeelsetest teatmeallikatest (nt seletav sõnaraamat, internet).

Inglise keel II kursus B2.2

Kursuse lõpetamisel õpilane:

- 1) oskab refereerida kirjalikust allikast saadud infot;
- 2) oskab kirjutada aruannet, arutluskäik loogiline, tekst sidus ja teemakohane
- 3) suudab jälgida abstraktset teemakäsitlust, saab aru keeruka sisuga mõttevahetusest, milles kõnelejad väljendavad erinevaid seisukohti;
- 4) loeb iseseisvalt, kohandades lugemise viisi ja kiirust sõltuvalt tekstist ja lugemise eesmärgist;
- 5) on võimeline jälgima oma keelekasutust, vajaduse korral sõnastab öeldu ümber ja suudab parandada enamiku vigadest;
- 6) oskab valida sobiva keeleregistri;
- 7) valdab grammatikat küllaltki hästi, aeg-ajalt ettetulevaid vigu suudab enamasti ise parandada.

Õppesisu

Perekond; peresuhted, laste ja vanemate omavaheline mõistmine ning üksteisest hoolimine; kasvatus: viisakusreeglid, käitumisnormid, väärtushinnangute kujundamine, salliv eluhoiak jne. sotsiaalsete hüvede olemasolu ja nende kättesaadavus (nt arstiabi, pensionid, riiklikud toetused ja fondid, abirahad, soodustused puuetega inimestele jne); säästlik eluviis; sotsiaalne miljöö: põhirahvusest koosnev või mitmekeelne ja -kultuuriline ühiskond; lähinaabrid.

Õppetegevused:

- 1) meedia- ning autentsete audiovisuaalsete materjalide kasutamine;
- 2) iseseisev lugemine ning kuulamine;
- 3) tarbekirjade koostamine (nt elulugu, seletuskiri, avaldus, kaebus);
- 4) loovtööde kirjutamine (nt kirjand, artikkel, kokkuvõte, luuletus);
- 5) referaatide ja/või uurimistööde koostamine ning esitlemine;
- 6) keelerühmade vahelised arutlused ja väitlused;
- 7) rolli- ja suhtlusmängud;
- 8) projektitööd (nt filmide tegemine, teatritükkide etendamine, veebilehtede koostamine);
- 9) keelekeskkonnas täidetavad ülesanded (nt muuseumitund, intervjuud);
- 9) info otsimine erinevatest eestikeelsetest teatmeallikatest (nt seletav sõnaraamat, internet).

Inglise keel III kursus B2.2

Kursuse lõpetamisel õpilane:

- 1) oskab refereerida kirjalikust allikast saadud infot;
- 2) oskab kirjutada aruannet, arutluskäik loogiline, tekst sidus ja teemakohane
- 3) suudab jälgida abstraktset teemakäsitlust, saab aru keeruka sisuga mõttevahetusest, milles kõnelejad väljendavad erinevaid seisukohti;
- 4) loeb iseseisvalt, kohandades lugemise viisi ja kiirust sõltuvalt tekstist ja lugemise eesmärgist;
- 5) on võimeline jälgima oma keelekasutust, vajaduse korral sõnastab öeldu ümber ja suudab parandada enamiku vigadest;
- 6) oskab valida sobiva keeleregistri;
- 7) valdab grammatikat küllaltki hästi, aeg-ajalt ettetulevaid vigu suudab enamasti ise parandada.

Õppesisu:

graafikud, nende kirjeldamine (tõusud, langused, paigalseis).

Majandus: globaliseerumine, tarbimisühiskond, tarbimisharjumused, odava tööjõu kasutamine kolmanda maailma riikides, õiglase kaubandus, edulood ärimaailmast, reklaam ja selle mõju inimestele.

Eesti kui Euroopa Liidu liikmesmaa, teised liikmesriigid ja Euroopa Liidu töökorraldus, Eesti koht maailmas ja rahvusvaheline koostöö. Eesti rahvastik; põhirahvus; muukeelne elanikkond, Eesti kui mitmekultuuriline ühiskond.

Eesti rahvuslik identiteet (omariiklus, kodanikuks; olemine, riigikaitse, kultuuritraditsioonid, kodukohalugu).

Õppetegevused:

- 1) meedia- ning autentsete audiovisuaalsete materjalide kasutamine;
- 2) iseseisev lugemine ning kuulamine;
- 3) tarbekirjade koostamine (nt elulugu, seletuskiri, avaldus, kaebus);
- 4) loovtööde kirjutamine (nt kirjand, artikkel, kokkuvõte, luuletus);
- 5) referaatide ja/või uurimistööde koostamine ning esitlemine;
- 6) keelerühmade vahelised arutlused ja väitlused;
- 7) rolli- ja suhtlusmängud;
- 8) projektitööd;

- 9) info otsimine erinevatest võõrkeelsetest teatmeallikatest (nt seletav sõnaraamat, internet).

Inglise keel IV kursus B2.2

Õpitulemused:

- 1) Suudab jälgida abstraktset teemakäsitlust (nt vestlus, loeng, ettekanne) ja saab aru keeruka sisuga mõttevahetusest (nt väitlus), milles kõnelejad väljendavad erinevaid seisukohti.
- 2) Suudab lugeda pikki ja keerukaid, sh abstraktseid, tekste, leiab neist asjakohase teabe (valiklugemine) ning oskab selle põhjal teha üldistusi teksti mõtte ja autori arvamuse kohta.
- 3) Väljendab ennast selgelt, suudab esineda pikemate monoloogidega. Suhtleb erinevatel teemadel, oskab vestlust juhtida ja anda tagasisidet. On võimeline jälgima oma keelekasutust, vajaduse korral sõnastab öeldu ümber ja suudab parandada enamiku vigadest.
- 4) Oskab kirjutada esseed: arutluskäik on loogiline, tekst sidus ja teemakohane.
- 5) Oskab refereerida nii kirjalikust kui ka suulisest allikast saadud infot.
- 6) Kasutab erinevaid keeleregistreid sõltuvalt adreassaadist (nt eristades isikliku, poolametliku ja ametliku kirja stiili).

Õppesisu:

Eesti ja maailm. Eesti riik ja rahvas: omariiklus ja kodanikuks olemine, riigikaitse; geograafiline asend ja kliima; rahvastik: põhirahvus, muukeelne elanikkond, uusimmigrandid; mitmekultuuriline ühiskond. Eesti keel ja eesti meel: rahvuslik identiteet; kultuuritraditsioonid; kodukoha lugu.

Õppetegevused.

- 1) Meedia ja autentsete audiovisuaalsete materjalide kasutamine;
- 2) Iseseisev lugemine ja kuulamine;
- 3) Essee kirjutamine;
- 4) Loovtööd (retsensioon, kokkuvõte, tõlge, vms.);
- 5) Argumenteerimisoskuse arendamine (väitlus, kõne);
- 6) Projektitööd (ettekanded, esitlused, vms);
- 7) Info otsing võõrkeelsetest teatmeallikatest.

Eelduskursus inglise keeles B1.2

Inglise keeles suunatakse eelduskursusele õpilased, kelle sisseastumiseksami tulemus jääb alla 50%. Eelduskursus toimub 10. klassis.

Kursuse lõpetamisel õpilane:

- 1) oskab üsna õigesti kasutada tüüpkeelendeid ja moodustusmalle,
- 2) kasutab tuttavas olukorras grammatiliselt üsna õiget keelt, ehkki on märgata emakeele mõju,
- 3) oskab õpitud keelendeid iseseisvalt kasutada tasemel, kus tehtud vead ei takista mõistmist,
- 4) lisakursuse lõpuks on õpilane omandanud vajaliku keelelise korrektsuse kõige olulisemates punktides, et edukalt jätkata õpinguid gümnaasiumis saavutamaks B2 taset.

Õppesisu:

Isikulised asesõnad / aegade süsteem üldiselt.

Ebareeglipärased tegusõna põhivormid.

Oleviku-, mineviku- ja tulevikuajad; orienteerumine kõikides ajavormides korraga.

Passiivi kasutamine ja moodustamine kõigis ajavormides.

Küsimuste moodustamine, küsimuste eriliigid.

Õppetegevused:

- 1) Õppesisu seletuse kuulamine, analüüsimine ja konspekteerimine;
- 2) Grammatikareeglite tuletamine iseseisvalt ja õpetaja abiga;
- 3) Grammatikareeglite kasutamine praktikas, näiteks lühitekstide koostamine;
- 4) Õpitud keelekonstruktsioonide harjutamine ja kinnistamine
- 5) Grammatikareegleid kinnistavad mängud ja võistlused;
- 6) Tehtud vigade parandamine ja analüüsimine.

C1 tasemel õpe inglise keeles

Järgmist tasemevahemikku C1 tähistatakse väljendiga vaba suhtluse pädevus. Seda taset iseloomustab hea keelekasutusoskus, mis lubab ladusalt ja spontaanselt suhtlust, näiteks: väljendub ladusalt ja loomulikult, peaaegu pingutuseta; sõnavara on rikkalik ja lubab lünki ületada kaudsel viisil; võib ilmned mõningast sõnade otsimist või mõne sõna vältimist; keerulisema teema korral võib muidu loomulik, sujuv kõnevool takerduda. Eelmise tasemevahemiku vestlusoskused on nähtavad ka sellel tasemel, sealjuures on rõhk ladususe suurendamisel, näiteks: suudab oskuslikult valida sobivaid fraase, millega sõna saada või kõnevooru hoides mõtlemisaega võita; oskab luua loogilisi, mõttelt ja ehituselt sidusaid tekste, kasutades mitmeid ülesehitus viise ja sidumisvõtteid. (Euroopa Keeleõppe Raamdokument)

Inglise keel I kursus C1

Kursuse lõpetamisel õpilane:

Mõistab kuulamisel pikki ja keerukaid tekste, tabab ka varjatud tähendust. Oskab end spontaanselt ja ladusalt mõistetavaks teha, väljendeid eriti otsimata. Oskab kasutada keelt paindlikult ja tulemuslikult nii avalikes, õpi- kui ka tööoludes. Oskab luua selget, loogilist, üksikasjalikku teksti keerukatel teemadel, kasutades sidusvahendeid ja sidusust loovaid võtteid.

Saab lugemisel aru pikkadest ja keerulistest tekstidest, nii olustikulistest kui ka kirjanduslikest, tajudes nende stilistilist eripära. Saab aru erialastest artiklitest ja pikematest tehnilistest juhenditest.

Suulisel suhtlemisel oskab end mõistetavaks teha ladusalt ja spontaanselt, väljendeid eriti otsimata. Oskab kasutada keelt paindlikult ja tulemuslikult nii ühiskondlikel kui ka tööalastel eesmärkidel. Oskab avaldada mõtteid ja arvamusi ning vestluses teemat arendada.

Kirjalikult oskab ennast väljendada selges, hästi liigendatud tekstis, avaldades oma arvamust vajaliku põhjalikkusega. Oskab kirjutada kirja ja esseed keerukal teemal ja esile tõsta olulisemat. Oskab lugejast lähtuvalt kohandada oma stiili.

Valdab mitmekesist keelevara, mis võimaldab tal valida sobivaid vahendeid, et mõtteid vajalikus stiilis selgelt väljendada. Suudab raskusteta väljendada mitmesugustel üldistel, hariduse, töö ja vaba aja teemadel, ilma et peaks piirama seda, mida väljendada tahab.

Kasutab grammatiliselt õiget keelt, vigu tuleb ette harva ja neid on raske märgata, tavaliselt parandab vead ise.

Väljendub ladusalt ja loomulikult, peaaegu pingutuseta. Keerulisema teema korral võib loomulik, sujuv kõnevool siiski takerduda.

Oskab eesmärgistatult ja vabalt valida sobivaid fraase, millega sõna saada, kõnevooru hoides mõtlemisaega võita või oma juttu teiste omaga siduda.

Oskab selgelt, sujuvalt ja loogiliselt väljenduda, valdab kompositsiooni-malle ja sidumisvõtteid.

Õppesisu:

Sotsiaalsete hüvede olemasolu. Tasakaal inimese ja looduse vahel. Elulaad ehk olemise viis. Inimese loomus ja käitumine, vastuoludesse sattumine. Erinevad inimesed ja rahvad. Keele- ja kultuurierinevused, kõlblusnormid. Sotsiaalsfäär, elatustase, heategevus. Kuritegevus. Rahvusvaheline koostöö. Erinevate keelestruktuuride kordamine (erandite tundmine edasijõudnu tasemel – ajavormid, sõnamoodustus, küsilauseid, tingimuslauseid, toimetamine, kirjavahemärgistus jms)

Õppetegevused:

- 1) Vestluse, ettekande koostamine üldistel ja abstraktsetel teemadel, osalemine keeruka sisuga mõttevahetuses (nt väitlus), milles kõnelejad väljendavad erinevaid seisukohti.
- 2) Pikkade ja keerukate, sh abstraktsete tekstide lugemine, neist asjakohase teabe leidmine (valiklugemine) ning selle põhjal üldistuste tegemine teksti mõtte ja autori arvamuse kohta.
- 3) Pikemad monoloogid erinevatel teemadel, vestluse juhtimine ja tagasiside andmine. Pidev keelekasutuse jälgimine, ümbersõnastamise vilumuse harjutamine ja oma vigade parandamine.
- 4) Arutleva essee kirjutamine: arutluskäik on loogiline, tekst sidus ja teemakohane, teemakäsitus tasakaalustatud ja mitmekülgne.
- 5) Kirjalikust kui ka suulisest allikast saadud info refereerimine, oma suulistes ja kirjalikes töödes kasutamine
- 6) Erinevate keeleregistrite kasutamise vilumuse harjutamine sõltuvalt adressaadist (nt eristades isikliku, poolametliku ja ametliku kirja stiili).
- 7) Grammatilise vilumuse harjutamine erinevate ülesandetüüpide varal (näiteks sõnavalikus peituvate vihjete toel järelduste tegemine hoiakute, meeleolu ja kavatsuste kohta ning ennustamine, mida on järgmisena oodata.)

Inglise keel II kursus C1

Kursuse lõpetamisel õpilane:

Mõistab kuulamisel pikki ja keerukaid tekste, tabab ka varjatud tähendust. Oskab end spontaanselt ja ladusalt mõistetavaks teha, väljendeid eriti otsimata. Oskab kasutada keelt paindlikult ja tulemuslikult nii avalikes, õpi- kui ka tööoludes. Oskab luua selget, loogilist, üksikasjalikku teksti keerukatel teemadel, kasutades sidusvahendeid ja sidusust loovaid võtteid.

Saab lugemisel aru pikkadest ja keerulistest tekstidest, nii olustikulistest kui ka kirjanduslikest, tajudes nende stilistilist eri pära. Saab aru erialastest artiklitest ja pikematest tehnilistest juhenditest.

Suulisel suhtlemisel oskab end mõistetavaks teha ladusalt ja spontaanselt, väljendeid eriti otsimata. Oskab kasutada keelt paindlikult ja tulemuslikult nii ühiskondlikel kui ka tööalastel eesmärkidel. Oskab avaldada mõtteid ja arvamusi ning vestluses teemat arendada.

Kirjalikult oskab ennast väljendada selges, hästi liigendatud tekstis, avaldades oma arvamust vajaliku põhjalikkusega. Oskab kirjutada kirja, esseed või aruannet keerukal teemal ja esile tõsta olulisemat. Oskab lugejast lähtuvalt kohandada oma stiili.

Valdab mitmekesisist keelevara, mis võimaldab tal valida sobivaid vahendeid, et mõtteid vajalikus stiilis selgelt väljendada. Suudab raskusteta väljendada mitmesugustel üldistel, hariduse, töö ja vaba aja teemadel, ilma et peaks piirama seda, mida väljendada tahab.

Kasutab grammatiliselt õiget keelt, vigu tuleb ette harva ja neid on raske märgata, tavaliselt parandab vead ise.

Väljendub ladusalt ja loomulikult, peaaegu pingutuseta. Keerulisema teema korral võib loomulik, sujuv kõnevool siiski takerduda.

Oskab eesmärgistatult ja vabalt valida sobivaid fraase, millega sõna saada, kõnevooru hoides mõtlemisaega võita või oma juttu teiste omaga siduda.

Oskab selgelt, sujuvalt ja loogiliselt väljendada, valdab kompositsiooni-malle ja sidumisvõtteid.

Õppesisu

Perekond; peresuhted, laste ja vanemate omavaheline mõistmine ning üksteisest hoolimine; kasvatus: viisakusreeglid, käitumisnormid, väärtushinnangute kujundamine, salliv eluhoiak jne. sotsiaalsete hüvede olemasolu ja nende kättesaadavus (nt arstiabi, pensionid, riiklikud toetused ja fondid, abirahad, soodustused puuetega inimestele jne); säästlik eluviis; sotsiaalne miljöö: põhirahvusest koosnev või mitmekeelne ja -kultuuriline ühiskond; lähinaabrid. Erinevate keelestruktuuride kordamine (erandite tundmine edasijõudnu tasemel – ajavormid, sõnamoodustus, küsilauseid, tingimuslauseid, toimetamine, kirjavahemärgistus jms)

Õppetegevused:

1) Vestluse, ettekande koostamine üldistel ja abstraktsetel teemadel, osalemine keeruka sisuga mõttevahetuses (nt väitlus), milles kõnelejad väljendavad erinevaid seisukohti.

2) Pikkade ja keerukate sh abstraktsete tekstide lugemine, neist asjakohase teabe leidmine (valiklugemine) ning selle põhjal üldistuste tegemine teksti mõtte ja autori arvamuse kohta.

3) Pikemad monoloogid erinevatel teemadel, vestluse juhtimine ja tagasiside andmine. Pidev keelekasutuse jälgimine, ümbersõnastamise vilumuse harjutamine ja oma vigade parandamine.

- 4) Aruande, artikli, arvustuse kirjutamine: arutluskäik on loogiline, tekst sidus ja teemakohane, teemakäsitus tasakaalustatud ja mitmekülgne.
- 5) Kirjalikust kui ka suulisest allikast saadud info refereerimine, oma suulistes ja kirjalikes töödes kasutamine
- 6) Erinevate keeleregistrite kasutamise vilumuse harjutamine sõltuvalt adressaadist (nt eristades isikliku, poolametliku ja ametliku kirja stiili).
- 7) Grammatilise vilumuse harjutamine erinevate ülesandetüüpide varal (näiteks sõnavalikus peituvate vihjete toel järelduste tegemine hoiakute, meeleolu ja kavatsuste kohta ning ennustamine, mida on järgmisena oodata.)

2.2. Vene keele ainekava

2.2.1. Gümnaasiumi lõpuks taotletavad õppe- ja kasvatuse eesmärgid vene keeles

Võõrkeelte õppega kujundatakse ainepädevus, mis sisaldab keelepädevust, väärtushinnanguid ja hoiakuid ning õpioskusi. Gümnaasiumi lõpus õpilane:

- 1) oskab keelt tasemel, mis võimaldab autentses võõrkeelses keskkonnas iseseisvalt toime tulla;
- 2) mõistab ja väärtustab oma ning teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi;
- 3) suhtleb sihtkeele kõnelejatega nende kultuurinorme järgides;
- 4) on võimeline jätkama õpinguid vene keeles, osalema erinevates rahvusvahelistes projektides
- 5) ning kasutama vene keelt rahvusvahelises töökeskkonnas;
- 6) analüüsib oma teadmisi ja oskusi, tugevusi ja nõrkusi; omandab elukestvaks õppeks
- 7) motivatsiooni ning vajalikud oskused;
- 8) oskab otsida infot võõrkeelsetest teatmeallikatest (nt seletussõnaraamat, internet).

2.2.2. Õppeaine vene keel kirjeldus

Gümnaasiumiastmes õpitakse võõrkeelt tasemepõhiselt. Vene keel on KJPG s enamjaolt B1-keeleoskustasemel õpitav võõrkeel. Õpilase eesmärk on jõuda vähemalt B1-keeleoskustasemele, sõltumata sellest, kas õpitav keel oli põhikoolis A-, B- või C-keel või on õpilane seda võõrkeelt õppinud väljaspool kooli.

B1-keeleskustasemega keele puhul on gümnaasiumi lõpetaja rahuldav õpitulemus B1.1, hea õpitulemusega õpilane on võimeline täitma osaliselt ja väga hea õpitulemusega õpilane kõik B1.2- keeleskustaseme nõuded. Väga hea õpitulemusega õpilane on võimeline osaliselt täitma ka järgmise (B2.1) taseme nõudeid. Kohustuslike kursuste arv võimaldab õpilasel saavutada valitud sihttasemega võõrkeeles õpitulemused rahuldaval või heal tasemel olenevalt õppija võimekusest ning tema algsest keeleskustasemest. B1- või B2-keeleskustaseme oskuste süvendamiseks, kinnistamiseks ja liikumiseks järgmise keeleskustaseme poole pakub kool õpilasele valikkursusi ning lisakursusi vastavalt kooli õppekavale. KJPGs on selleks vene keele moodul, mis koosneb kuuest kursusest.

Õpetuses kasutatakse kommunikatiivse keeleõppe põhimõtteid ning aktiivõppemeetodeid. Rõhk on interaktiivsel õppimisel ja õpitava keele kasutamisel. Rakendatakse jätkuvalt paaris- ja rühmatööd, toetatakse võõrkeelse suhtlus- ja esinemisoscuse väljakujunemist, nt väitlused, referaadid, uurimistööd, esitlused, sh multimeedia, suhtlusportaalid, blogid jne. Õpilasi ergutatakse kasutama keelt ka väljaspool keeletunde. Gümnaasiumi keeletunnis suheldakse peamiselt õpitavas võõrkeeles. Viis teemavaldkonda ja nende alateemad on igapäevaelus omavahel läbi põimunud ning nii on neid võimalik käsitleda ka keeleõpetuses. Erinevate teemade kaudu on õpilasel võimalus võrrelda Eesti ja õpitava keele maa kultuuriruumi. Teemasid käsitledes peetakse silmas kursuse keeletaset, õpilase huve ning teemade päevakohasust. Keeleteadmised ei ole eesmärk omaette, vaid vahend parema keeleskuse omandamiseks. Keele struktuuri õpitakse kontekstis. Kultuuriteadlikkuse kujundamisel juhitakse õpilase tähelepanu emakeeles ja õpitavas võõrkeeles suhtlemise erinevustele ning neid erinevusi selgitavatele kultuurinähtustele. Õpilane peaks olema teadlik oma kohast ja vastutusest ühiskonnas ning suutma anda adekvaatseid hinnanguid.

Õppes on jätkuvalt oluline õpioskuste arendamine, mis toetab edasisi võõrkeeleõpinguid ning paneb aluse elukestvale õppele.

2.2.3. Õpitulemused B1 keeleskustasemega keeles (vaata ka tabel 15).

- 1) mõistab kõike olulist endale tuttavalt või huvipakkuvalt teemal;
- 2) saab igapäevases suhtluses enamasti hakkama õpitavat keelt kõnelevate inimestega;
- 3) kirjeldab kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärke ning selgitab ja põhjendab lühidalt oma seisukohti ning plaane;
- 4) koostab lihtsa teksti tuttavalt teemal;
- 5) arvestab suheldes õpitava keele maa kultuurinorme;

- 6) tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuurielu vastu, loeb võõrkeelset kirjandust, vaatab filme ja telesaateid ning kuulab raadiosaateid;
- 7) kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (nt tõlkesõnaraamatut, internetti), et otsida vajalikku infot teisteski valdkondades;
- 8) seab eesmärged ja hindab nende saavutatuse taset ning valib ja vajaduse korral muudab oma õpistrateegiaid;
- 9) seostab omandatud teadmisi nii võõrkeelte valdkonna kui ka teiste valdkondade teadmistega.

Tabel 5

eeleokuse tase gümnaasiumi lõpus

K

Tase	Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine	Grammatika korrektsus
Algtase	B1.1	B1.1	B1.1	B1.1	B1.1
Keskmine tase	B1.2	B1.2	B1.2	B1.2	B2.1
Kõrgem tase	B2.1	B2.1	B2.1	B2.1	B2.1

2.2.4. Vene keele kursuste õppetulemused ja -sisu

Vene keele I kursus B1

Kursuse lõpetanud õpilane:

- 1) saab aru lihtsatest esmatähtsate eluvaldkondadega seotud tavatekstide põhiideest, leiab vajaliku info;
- 2) oskab kirjeldada igapäevaeluga seonduvat ning tuleb toime lühivestluses;
- 3) koostab lühikest jutustavat laadi teksti õpitud ja tuttavatel teemal;
- 4) tuleb toime igapäevases suhtlusolukorras emakeelt kõnelejaga kui vesteldakse aeglaselt ja selgelt ning vestlus on suunatud temale;
- 5) tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuurielu vastu, loeb eakohast kirjandust, vaatab filme ja telesaateid;
- 6) rakendab vajalikke õpioskusi ja strateegiaid õpetaja juhendamisel;
- 7) töötab õpetaja juhendamisel iseseisvalt, paaris ja rühmas;
- 8) seab endale õpieesmärged ning hindab koostöös kaaslaste ja õpetajaga oma saavutusi.

Õppesisu:

Haridus ja töö. Pere ja kasvatus: perekond; peresuhted, laste ja vanemate omavaheline mõistmine ning üksteisest hoolimine; kasvatus: viisakusreeglid, käitumisnormid, väärtushinnangute kujundamine, salliv eluhoiak. Haridus: riiklikud ja eraõppeasutused,

koolitused; kohustuslik kooliharidus, iseõppimine; koolikeskkond ja -traditsioonid; noorteorganisatsioonid; edasiõppimisvõimalusi Eestis ja Venemaal; elukestev õpe.

Inimene ja ühiskond: inimese väärtused ja puudused; inimese loomus ja käitumine, vastuoludesse sattumine; iga inimese kordumatu eripära; inimsuhted: isiklikud, emotsionaalsed, sotsiaalsed.

Sõnavara ja struktuurid: perekonnaliikmed, suhted perekonnas, perekonna positsioon ühiskonnas; hariduse tähtsus; iseloomu jooned; struktuurid: liitlauseid, sidesõnad, tegusõnade pööramine erinevates ajavormides; omadussõnad keskvõrdes ja ülivõrdes.

Vene keele II kursus B1

Kursuse lõpetanud õpilane:

- 1) mõistab salvestatud materjali sisu teemadel „Kunst, kirjandus või muusika“;
- 2) suudab erilaadse ülesande täitmiseks hõlmata pikemaid tekste, et leida otsitav teave ja koguda infot õpitavatel teemadel;
- 3) suudab kontekstis mõista tundmatuid sõnu, kui teema kuulub õpitud valdkonda;
- 4) tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuurielu vastu ja tunneb peamisi kultuuritavasid, loeb eakohast võõrkeelset kirjandust, vaatab filme ja telesaateid;
- 5) rakendab vajadusel õpetaja juhendamisel õpitud õpioskusi ja strateegiaid, töötab iseseisvalt paaris ja rühmas;

Õppesisu:

Eesti ja maailm. Eesti riik ja rahvas: geograafiline asend ja kliima; rahvastik: põhirahvus, muukeelne elanikkond, uusimmigrandid. Eesti keel ja eesti meel: kultuuritraditsioonid; kodukoha lugu. Eesti ja teised riigid: Eesti kui Euroopa Liidu riik.

Kultuur ja looming. Kultuur kui looming: looming: kirjandus, helilooming, kunst; Venemaa suurimad linnad, nende ajalugu ning vaatamisväärsused.

Sõnavara: kodukoht Eestis; rahvastik; Eesti ja Venemaa kultuur (muusika, kunst). Struktuurid: liitlauseid, sidesõnad, tegusõnade pööramine erinevates ajavormides; arvsõnad.

Vene keele III kursus B1

Kursuse lõpetanud õpilane:

- 1) oskab kirjeldada kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärke ning lühidalt põhjendada selgitada oma seisukohti ja plaane;

- 2) saab aru lihtsama sõnastusega mõneleheküljelistest tekstidest tuttavatel teemadel, suudab jälgida sündmuste kulgu;
- 3) tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuurielu vastu ja tunneb peamisi kultuuritavasid, loeb eakohast võõrkeelset kirjandust, vaatab filme ja telesaateid;
- 4) ühineb vestlusega, avaldab arvamust ning kirjeldab sündmusi ja kogemusi, põhjendab seisukohti;
- 5) töötab iseseisvalt, paaris, rühmas;
- 6) hindab õpetaja abiga oma käitumist, õpiharjumusi võimeid ja tugevaid külgi ning valib sobivaid õpistrateegiaid;

Õppesisu:

Haridus ja töö. Koolielu: teadmised ja hinded, tulevikuplaanid; päevarežiim; vaba aeg: lugemine, internet.

Kultuur ja looming. Eesti ja Venemaa: riigipühad ja nende ajalugu, rahvused; rahva ajalooline kultuurimälu; Moskva ja Peterburi vaatamisväärsused. Kultuuritraditsioonid ja tavad: rahvapärимused, muistendid, muinasjutud, vanasõnad ja kõnekäänud kui rahvatarkuse varamu; erinevate rahvaste kultuuritraditsioone, tavasid ja uskumusi.

Inimese sissetulekud ja väljaminekud: säästlik eluviis; reklaami ja allahindluste mõju inimestele.

Sõnavara: mitmekultuuriline ühiskond; rahvuslik identiteet; erinevad loomingu valdkonnad; kultuuritraditsioonid. Struktuurid: liht- ja liitlauseid, tegusõnad olevikus, mäarsõnad, tegusõnad tingivas kõneviisis.

Vene keele IV kursus B1

Kursuse lõpetanud õpilane:

- 1) kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (nt tõlkesõnaraamatut, interneti), et otsida vajalikku infot ka teistes valdkondades;
- 2) oskab kirjeldada olukorda, üsna täpselt selgitada mõtte või probleemi tuuma ja avaldada oma arvamust tervise- ja kunsti teemadel;
- 3) seostab omandatud teadmisi nii võõrkeelte valdkonna kui ka teiste valdkondade teadmistega (lõimumine).
- 4) oskab kirjeldada kogemusi, sündmusi ja eesmärke ning lühidalt põhjendada oma seisukohti kasutades tingivat kõneviisi;

- 5) oskab tavapärasest olukordades anda soovitusi kasutades käskivat kõneviisi;
- 6) oskab ettevalmistatud küsimuste toel teha lihtsat intervjuud;
- 7) oskab kirjutada isiklikke kirju ja teateid, suudab edastada kõige olulisemat;

Õppesisu:

Tervislik eluviis. Sport inimise elus; tervislik toitumine: dieedi jälgimine, paastumine; kahjulikud harjumused.

Kunst inimese elus: teatrid, näitused, kontserdid; kunstnikud; heliloojad.

Sõnavara: tarbimine; reklaam; sotsiaalsed hüved; tervislik eluviis. Struktuurid: liht- ja liitlaused, tegusõnad olevikus, tulevikus ja minevikus; kesksõnad, tegusõnad käskivas kõneviisis.

Vene keel V kursus B1

Kursuse lõpetanud õpilane:

- 1) tunneb peamisi viisakusnõudeid ja oskab neid täita;
- 2) oskab diskuteerida ja kaitsta oma seisukohti;
- 3) tuleb toime suhtlusega töövestlusel;
- 4) mõistab seadmete selgeid lihtsaid kasutusjuhendeid;
- 5) loeb teda huvitavat kirjandust, vaatab filme ja telesaateid ning kuulab raadiosaateid õpitavas keeles;
- 6) seab endale õpiesmärke ja hindab oma saavutusi vajadusel õpetaja abiga;
- 7) oskab koostada CV

Õppesisu:

Haridus ja töö. Tööelu: karjääri planeerimine; tööotsimine: tööleping, töövestlus; töö kui toimetulekuallikas; raha teenimine (nt sissetulekud ja väljaminekud, hinnad); tööpuudus; vastutustundlik suhtumine oma töösse; hoolivus enese ja teiste suhtes; töötaja ning tööandja õigused ja vastutus, ametiühingud, katseaeg, osalise või täisajaga töö, puhkus;

Inimene ja ühiskond. Inimene kui looduse osa: tasakaal inimese ja looduse vahel (loodushoidlik eluviis, aukartus looduse ees), ökoloogia (talgud, "Teeme ära!"); säästlik eluviis.

Sõnavara: karjääri planeerimine; dokumentide vormistamine; inimestevahelised suhted; väärtushinnangud; Struktuurid: liht- ja liitlaused, tegusõnad olevikus, tulevikus ja minevikus; tingiv ja käskiv kõneviis.

Vene keele baaskursus B1

Kursuse eesmärgid on, et õpilane:

- 1) omandab keeleoskuse tasemel (grammatika ja suhtlemine), mis võimaldab jätkata vene keele õppimist gümnaasiumis;
- 2) on võimeline jätkama õpinguid vene keeles gümnaasiumis vastavalt nõutud tasemele;
- 3) analüüsib oma teadmisi ja oskusi, tugevusi ja nõrkusi;
- 4) omandab elukestvaks õppeks motivatsiooni ning vajalikud vene keele oskused.

Kursuse lühikirjeldus: kursus võimaldab õpilasel parandada oma vene keele teadmisi ja oskusi, toetab edasisi õpinguid ja tegevust, kursus arendab õpilase keeleoskust.

Õpitulemused:

- 1) mõistab endale tuttavale teemal kõike olulist;
- 2) oskab koostada lihtsat teksti tuttavale teemal;
- 3) mõistab selget ja aeglast seotud kõnet;
- 4) tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuurielu vastu;
- 5) kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (nt tõlkesõnaraamatut, interneti);
- 6) töötab iseseisvalt, paaris ja rühmas; vajaduse korral pöördub õpetaja poole;
- 7) hindab õpetaja abiga oma tugevaid ja nõrku külgi seotud eesmärkide järgi;
- 8) mõistab lihtsas keeles nõudeid.

Õppesisu:

sõnavara kordamine: mina ja minu maailm (pere, sõbrad, huvid ja hobid); kool (õppimine koolis, õppeained, klassikaaslased, kooli ruumid jne);

inimese välimus ja iseloom.

Grammatika kordamine: nimi-, omadus-, asesõnade ja järgarvude käänamine; määrsõnad; omadussõnade võrdlusastmed; tegusõnade ajavormid ja pööramine. Struktuurid: sõnaliigid, sõnaühendid; liht- ja liitlaused.

2.3.Saksa keele ainekava

2.3.1. Gümnaasiumi lõpuks taotletavad õppe- ja kasvatuse eesmärgid saksa keeles

Õppides mõistma ja aktsepteerima eelkõige eesti ja saksa keelt kõnelevate maade kui ka näiteks EL liikmesriikide kultuure ning erinevaid väärtussüsteeme kujundatakse väärtuskompetentsi,

millega on tihedalt seotud sotsiaalne pädevus, mille kujunemisele aitab kaasa erinevate õpitöövormide kasutamine nagu rühmatöö, projektöpe ning osavõtt saksa keelega seotud rahvusvahelistest projektidest (näit. Jugend debattiert international).

Läbi erinevate õpistrateegiatega nagu arutlused, argumentatsioonid, rollimängud, individuaaltöö näit. teabe otsimine, rühmatöö näit. esitluse koostamine ja ettekandmine jõuavad õpilased iseenda sügavama mõistmiseni, saame arendada nii enesemääratlus- kui ka õpipädevusi. Viimase juures mängivad olulist osa enesehinnang ning analüüs.

Erinevate osaoskuste nagu kuulamine, rääkimine ja kirjutamine tasakaalustatud arendamine aitab kaasa keskse pädevuse ehk suhtluspädevuse arendamisele.

Arvuliste näitajatega opereerimisel (erinevates teemavaldkondades) võõrkeeles kujundame matemaatika-pädevust. Kaasaegsete tehnoloogiatega ümberkäimise oskus on iseenesestmõistetav pädevus kaasaegse noore hariduses.

Õpilase rahuloluga toimetulekust võõrkeelses keskkonnas kaasneb ettevõtlikkuspädevus.

2.3.2. Õppeaine kirjeldus

Gümnaasiumiastmes õpitakse võõrkeelt tasemepõhiselt (vaata ka tabel 16). Saksa keel on KJPGs nii B1 kui ka B2 tasemel õpitav võõrkeel. Õpilase eesmärk on jõuda vähemalt B1-keeleoskustasemele, sõltumata sellest, kas õpitav keel oli põhikoolis A-, B- või C-keel või on õpilane seda võõrkeelt õppinud väljaspool kooli. B2 taseme poole pürgijate taotlusi toetab saksa keele ja kirjanduse õppemoodul. Õppeaine esimene kursus on saksa keele baasoskused, mis sisaldab eelkõige fundamentaalsete keelestruktuuride ning miinimumsõnavara kordamist ehk värskendamist: vajalikud struktuurid nagu nimi-, omadus- ja asesõnade käänamine, eessõnad, ajavormide moodustamine aktiivis, lauseehitus (rindlause ja põimlause pärast dass, weil) ning sõnavara, mille temaatika tuleneb otseselt valdkondadest, millega on õpilasel juba olnud isiklikud kokkupuuted nagu viisakas suhtlemine, kool, aja planeerimine, toitumine, hobid ja huvialad, sõbrad, perekond, elukutse.

G2 klassis on õpilastel võimalus sooritada eksam Saksa Keelediplom I (tasemeeksam A2/B1) ning 12. klassis Saksa Keelediplom II (tasemeeksam B2/C1).

Tabel 6

eeleoskuse tasemed

K

Tase	Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine	Grammatika ja korrektus
Algtase	B1.1	B1.1	B1.1	B1.1	B1.1
Keskmine tase	B1.2	B1.2	B1.2	B1.2	B2.1
Kõrgem tase	B2.1	B2.1	B2.1	B2.1	B2.1

B1-keeleskustasemega keele puhul on gümnaasiumi lõpetaja rahuldav õpitulemus B1.1, hea õpitulemusega õpilane on võimeline täitma osaliselt ja väga hea õpitulemusega õpilane kõik B1.2- keeleskustaseme nõuded. Väga hea õpitulemusega õpilane on võimeline osaliselt täitma ka järgmise (B2.1) taseme nõudeid. Kohustuslike kursuste arv võimaldab õpilasel saavutada valitud sihttasemega võõrkeeles õpitulemused rahuldaval või heal tasemel olenevalt õppija võimekusest ning tema algsest keeleskustasemest. B1- või B2-keeleskustaseme oskuste süvendamiseks, kinnistamiseks ja liikumiseks järgmise keeleskustaseme poole pakub kool õpilasele valikkursusi ning lisakursusi vastavalt kooli õppekavale. KJPGs on selleks nii saksa kui ka vene keele moodulid, mis koosnevad kuuest kursusest.

Õpetuses kasutatakse kommunikatiivse keeleõppe põhimõtteid ning aktiivõppemeetodeid. Rõhk on interaktiivsel õppimisel ja õpitava keele kasutamisel. Rakendatakse jätkuvalt paaris- ja rühmatööd, toetatakse võõrkeelse suhtlus- ja esinemisoskuse väljakujunemist, nt väitlused, referaadid, uurimistööd, esitlused, sh multimeedia, suhtlusportaalid, blogid jne. Õpilasi ergutatakse kasutama keelt ka väljaspool keeletunde. Gümnaasiumi keeletunnis suheldakse peamiselt õpitavas võõrkeeles.

Õppetegevused saksa keeles: meedia- ja autentsete audiovisuaalsete materjalide kasutamine; iseseisev lugemine ning kuulamine; tarbekirjade koostamine (nt CV, seletuskiri, avaldus, kaebus); loovtööd (nt kirjand, essee, artikkel, retsensioon, kokkuvõte, luuletus, tõlge, blogi); referaatide ja/või uurimistööde koostamine ning esitlemine; argumenteerimisoskuse arendamine (nt väitlus, vaidlus); rolli- ja suhtlusmängud; projektitööd (nt filmide tegemine, teatritükkide etendamine, veebilehtede koostamine); info otsimine erinevatest võõrkeelsetest teatmeallikatest (nt sõnaraamatud, internet).

2.3.3. B1 keeleskustasemega gümnaasiumi lõpetaja õpitulemused (vaata ka tabel 17):

- 1) mõistab kõike olulist endale tuttavalt või huvipakkuvalt teemal;
- 2) saab igapäevases suhtluses enamasti hakkama õpitavat keelt kõnelevate inimestega;
- 3) kirjeldab kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärke ning selgitab ja põhjendab lühidalt oma seisukohti ja plaane;
- 4) arvestab suheldes õpitava keele maa kultuurinorme;
- 5) tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuurielu vastu, loeb võõrkeelset kirjandust, vaatab filme ja telesaateid ning kuulab raadiosaateid;
- 6) kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (nt tõlkesõnaraamatut, internetti), et otsida vajalikku infot ka teistes valdkondades;

- 7) seab eesmäärke ja hindab nende saavutatuse taset ning valib ja vajaduse korral muudab oma õpistrateegiaid;
- 8) seostab omandatud teadmisi nii võõrkeelte valdkonna kui ka teiste valdkondade teadmistega.

Tabel 7

eeleoscuse osaoskuste tase gümnaasiumi lõpus

K

Kuulamine	
Algtase	Saab aru vahetus suhtlussituatsioonis kuuldust, kui vestlus on tuttavalt igapäevaeluga seotud teemal. Mõistab tele- ja raadiosaadete ning filmide sisu, kui teema on tuttav ja pakub huvi ning pilt toetab heliteksti. Saab aru loomuliku tempoga kõnest, kui hääldus on selge ja tuttav.
Kekmine tase	Saab kuuldust aru, taipab nii peamist sõnumit kui ka üksikasju, kui äägitakse üldlevinud teemadel (nt uudistes, spordireportaažides, intervjuudes, ettekannetes, loengutes) ning kõne on selge ja üldkeelne.
Kõrgem tase	Saab aru nii elavast suulisest kõnest kui ka helisalvestistest konkreetsetel ja abstraktsetel teemadel, kui kuuldu on üldkeelne ja suhtlejaid on rohkem kui kaks. Saab aru loomuliku tempoga kõnest.
Lugemine	
Algtase	Loeb ja mõistab mõneleheküljelisi lihtsa sõnastusega faktipõhiseid tekste (nt kirjad, veebiväljaanded, infovoldikud, kasutusjuhendid). Mõistab jutustavat laadi teksti põhiideed ning suudab jälgida sündmuste arengut. Suudab leida vajalikku infot teatmeteostest ja internetist. Oskab kasutada kakskeelseid tõlkesõnastikke.
Keskmine tase	Loeb ja mõistab mõneleheküljelisi selge arutluskäiguga tekste erinevatel teemadel (nt noortele mõeldud meediatekstitid, mugandatud ilukirjandustekstitid). Suudab leida vajalikku infot pikemast arutlevast laadi tekstist. Kogub teemakohast infot mitmest tekstist. Kasutab erinevaid lugemisstrateegiaid (nt üldlugemine, valiklugemine). Tekstides esitatud detailid ja nüansid võivad jääda selgusetuks.
Kõrgem tase	Loeb ja mõistab mitmeleheküljelisi tekste (nt artiklid, ülevaated, juhendid, teatme- ja ilukirjandus), mis sisaldavad faktiinfot, arvamusi ja hoiakuid. Loeb lususalt, lugemissõnavara on ulatuslik, kuid raskusi võib olla idioomide mõistmisega. Oskab kasutada ükskeelset seletavat sõnaraamatut.
Rääkimine	
Algtase	Oskab lihtsate seostatud lausetega rääkida oma kogemustest ja kavatsustest. Suudab lühidalt põhjendada oma seisukohti. On võimeline ühinema vestlusega ja avaldama arvamust, kui kõneaine on tuttav. Kasutab õpitud väljendeid ja lausemalle õigesti; spontaanses kõnes esineb vigu. Hääldus on selge ja kõne ladus, kuid suhtlust võib häirida ebaõige intonatsioon.
Keskmine tase	Oskab edasi anda raamatu, filmi, etenduse jms sisu ning kirjeldada oma muljeid. Tuleb enamasti toime vähem tüüpilistes suhtlusolukordades. Kasutab põhisõnavara ja sagedamini esinevaid väljendeid õigesti; keerukamate lausestruktuuride kasutamisel tuleb ette vigu. Väljendab ennast üsna vabalt, vajaduse korral küsib abi. Hääldus on selge, intonatsiooni- ja rõhuvead ei häiri suhtlust.

Kõrgem tase	Esitab selgeid üksikasjalikke kirjeldusi üldhuvitavatel teemadel. Oskab põhjendada ja kaitsta oma seisukohti. Oskab osaleda arutelus ja kõnevooru üle võtta. Kasutab mitmekesisist sõnavara ja väljendeid. Kasutab keerukamaid lausestruktuure, kuid neis võib esineda vigu. Kõne tempo on ka pikemate kõnelõikude puhul üsna ühtlane; sõna- ja vormivalikuga seotud pause on vähe ning need ei sega suhtlust. Intonatsioon on enamasti loomulik.
Kirjutamine	
Algtase	Oskab kirjutada õpitud teemadel lühikesi jutustavat laadi tekste, milles väljendab oma tundeid, mõtteid ja arvamusi (nt isiklik kiri, e-kiri, blogi). Koostab erinevaid tarbetekste (nt teadaanne, kuulutus). Suhtleb online-vestluses (nt MSN). Oskab kasutada piiratud hulgal teksti sidumise võtteid (sidesõnad, asesõnaline kordus).
Keskmine tase	Oskab koostada eri allikatest pärineva info põhjal kokkuvõtte (nt lühiülevaade sündmustest, isikutest). Oskab kirjeldada tegelikku või kujuteldavat sündmust. Oskab isiklikus kirjas vahendada kogemusi, tundeid ja sündmusi. Oskab kirjutada õpitud teemal oma arvamust väljendava lühikirjandi. Oma mõtete või arvamuste esitamisel võib olla keelelisi ebatäpsusi, mis ei takista kirjutatu mõistmist.
Kõrgem tase	Kirjutab seotud tekste konkreetsetel ja üldisematel teemadel (nt seletuskiri, uudis, kommentaar). Põhjendab oma seisukohti ja eesmärgi. Oskab kirjutada kirju, mis on seotud õpingute või tööga. Eristab isikliku ja ametliku kirja stiili. Oskab korduste vältimiseks väljendust varieerida (nt sünonüümid). Võib esineda ebatäpsusi lausestuses, eriti kui teema on võõras, kuid need ei sega kirjutatu mõistmist.
Grammatika korrektus	
Algtase	Oskab üsna õigesti kasutada tüüpkeelendeid ja moodustusmalle. Kasutab tuttavas olukorras grammatiliselt üsna õiget keelt, ehkki on märgata emakeele mõju. Tuleb ette vigu, kuid need ei takista mõistmist.
Keskmine ja kõrgem tase	Valdab grammatikat küllaltki hästi. Ei tee väärnimõistmist põhjustavaid vigu. Aeg-ajalt ettetulevaid väärtusi, juhuslikke vigu ning lauseehituse lapsusi suudab enamasti ise parandada.

2.3.4. Saksa keele kursuste õppetulemused ja – sisu

Baasoskuste kursus

Eesmärk on A2 tasemele vastavate struktuuride ja sõnavara kordamine, et tagada edasimineku järgnevatel kursustel. Samuti erinevate aktiivõppe ja koostöövormide rakendamine, et õpilane omandaks ka vajalikke üldpädevusi.

Õppesisu

Teemad:

Leute: über verschiedene Personen sprechen

Wohnen, Essen und Einkaufen

Freizeit & Unterhaltung & Hobbys (Musik, Sport, Reisen etc.)

Lebenslanges Lernen, Schule und Berufsbilder

Grammatilised struktuurid:

Deklination: Nomen, Adjektiv, Pronomen (Personal-, Possessiv- und Reflexiv-)

Adjektive: Deklination und Komparation

Verben: schwach, stark, trennbar, untrennbar; Rektion; Modalverben; Reflexivverben

Präpositionen: lokal, temporal, modal

Satzbau: Haupt- und Nebensatz im Allgemeinen

Fragenbildung

Aktiv

Õpitulemused:

Algtase:

Oskab üsna õigesti kasutada tüüpkeelendeid ja moodustusmalle. Kasutab tuttavas olukorras grammatiliselt ja leksikaalselt üsna õiget keelt, ehkki on märgata emakeele mõju. Tuleb ette vigu, kuid need ei takista mõistmist.

Keskmine ja kõrgem tase:

Valdab grammatikat küllaltki hästi või väga hästi. Kasutab keerulisemates situatsioonides sobivat sõnavara ja idiomatilisi väljendeid. Ei tee vääritimõistmist põhjustavaid vigu. Aegajalt ettetulevaid vääratusi, juhuslikke vigu ning lauseehituse lapsusi suudab enamasti ise parandada.

Saksa keele I kursus B1

Õpitulemused:

- 1) mõistab kõike olulist kursuse teemadel;
- 2) saab aru lugemis- ja kuulamistekstidest kursuse teemadel;
- 3) koostab lihtsa teksti kursuse teemadel;
- 4) oskab teha suulist esitlust koos PP-slaididega ühest Euroopa riigist;
- 5) oskab esitluste põhjal võrrelda erinevaid Euroopa riike, tuua välja sarnasusi ja erisusi ning põhjendada nende olulisust;
- 6) saab aru kaasõpilaste esitlustest ning esitab aktiivselt täiendavaid küsimusi ning avaldab arvamust vestluses;

- 7) kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid nt tõlkesõnaraamatut ning internetti, et otsida vajalikku lisainfot ja illustreerivat materjali ning vahetada projektitöö raames rühmasiseselt materjale;
- 8) oskab tekstiloomes kasutada kursuse struktuure ja kohustuslikku sõnavara;
- 9) annab oma ja kaasõpilaste tegevusele ning oskustele tagasisidet.

Õppesisu:

Eesti ja teised riigid: geograafiline asend ja kliima; rahvastik: põhirahvus, muukeelne elanikkond, kultuuritraditsioonid, ELi liikmesriigid, õpilasvahetus.

Inimene ja ühiskond. Inimene kui looduse osa: eluring: sünd, elu ja surm; elulaad ehk olemise viis (nt loodushoidlik ja inimsõbralik, tervislik).

Inimene kui indiviid: inimese loomus ja käitumine, vastuoludesse sattumine; väärtushinnangud, vaated elule ja ühiskonnale; inimsuhted: isiklikud, emotsionaalsed, sotsiaalsed.

Sõnavara ja struktuurid: piiriülesed kontaktid; vaba aeg; sõpruskond; noored Eestis ja Saksamaal.

Struktuurid: Satzverbindung; Kausalsätze; Reflexivverben; Adjektivdeklinatation.

Saksa keel II kursus B1

Õpitulemused:

- 1) mõistab kõike olulist kursuse teemadel;
- 2) selektiivne ja globaalne tekstimõistmise oskus, nii kuulamisel kui lugemisel;
- 3) kirjeldab enda loomust ning analüüsib nii enda välimust kui ka võimeid;
- 4) koostab lihtsa teksti kursuse teemal;
- 5) arvestab rühmatöös rühmakaaslastega;
- 6) kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid nagu tõlkesõnaraamatut, ajakirja vitamiin.de kui ka internetti, et otsida lisainfot ning illustreerivaid materjale ning suhelda rühmakaaslaste ja õpetajaga;
- 7) oskab tekstiloomes kasutada kursuse struktuure ja kohustuslikku sõnavara;
- 8) annab oma ja kaasõpilaste tegevusele ning oskustele tagasisidet.

Õppesisu:

Inimene kui indiviid.

Iga inimese kordumatu eripära (välimused, iseloom, oskused, võimed).

Haridus ja töö.

Pere ja kasvatus: perekond; peresuhted, laste ja vanemate omavaheline mõistmine ning üksteisest hoolimine; kasvatus: viisakusreeglid, käitumisnormid, väärtushinnangute kujundamine, salliv eluhoiak.

Haridus: riiklikud ja eraõppeasutused, koolitused; kohustuslik kooliharidus, iseõppimine; koolikeskkond ja -traditsioonid; noorteorganisatsioonid; edasiõppimisvõimalusi Eestis ja välismaal; elukestev õpe.

Tööelu: vajalikud eeldused oma tööga toimetulekuks.

Sõnavara ja struktuurid: Sõnavara: ; inimeseks olemine (välimus, riietus, hobid nagu sport ning muud koolivälised tegevused); perekonna positsioon ühiskonna; haridus ja kutseharidus; elukutse; Eesti ja Saksamaa haridussüsteemid; õppeprotsessis osalejate vastutus, argumenteerimine. Struktuurid: Adjektivdeklinatsioon; Konjunktiv II; Relativsätze; lokale und temporale Angaben.

Saksa keel III kursus B1

Õpitulemused:

- 1) mõistab kõike olulist kursuse teemadel;
- 2) saab igapäevases suhtluses enamasti hakkama õpitavat keelt kõnelevate inimestega;
- 3) saab aru põhilisest saksakeelse filmi vaatamisel (ilma eestikeelsete subtiitriteta) ning analüüsib filmis toimuvat juhitud töölehel antud juhistest ja ülesannetest;
- 4) koostab lihtsa teksti tuttavatel teemadel;
- 5) arvestab suheldes õpitava keele maa kultuurinorme;
- 6) tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuuri vastu: saksakeelne muusika;
- 7) teeb esitluse enda valitud muusikust, analüüsides muusiku karjääri ning muusikastiili;
- 8) kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid nagu tõlkesõnaraamatut ja/või ükskeelset sõnaraamatut ning interneti, et otsida vajalikku infot ning illustreerivat materjali oma esitluse kohta;
- 9) saab aru esitluse tekstist ning oskab anda tagasisidet ning esitada täiendavaid küsimusi;
- 10) seostab omandatud teadmisi näiteks muusika valdkonna teadmistega;
- 11) oskab tekstiloomes kasutada kursuse struktuure ja kohustuslikku sõnavara;
- 12) annab oma ja kaasõpilaste tegevusele ning oskustele tagasisidet.

Õppesisu

Inimene kui indiviid.

Inimese kordumatu eripära ja elufilosoofia, suhted: lastekasvatus, partnerlus, armastus – film „Lola rennt“.

Haridus: ühiskondlik tellimus ametitele, nõuded erinevatele elukutsetele, uue tehnoloogia kasutamine õppetöös.

Kultuur kui looming: looming: muusika, loova mõtte arendamine kogemuse kaudu, loomeprotsessi soodustavad või takistavad tegurid (nt olme, perekond, ühiskonnakord, tavad).

Sõnavara ja struktuurid: Sõnavara: tööelu; argumenteerimine (sotsiaalvõrgustikud, arvutid koolis): olulised inimsuhted erinevatel tasanditel; mitmekultuuriline ühiskond; erinevad loomingu valdkonnad: muusika, film; kultuuritraditsioonid. Struktuurid: argumenteerimine poolt ja vastu; soov- ja tingimuslausete moodustamine; filmisõnavara; Temporalsätze, konzessive Sätze; Konjunktiv I; Relativsätze.

Saksa keele IV kursus B1

Õpitulemused:

- 13) mõistab kõike olulist kursuse teemadel;
- 14) analüüsib ennast kui noorukit ning oskab näha ennast nii eesti kui ka saksa noorsoo kontekstis; mõista uusi trende ning nende põhjusi;
- 15) kirjeldab kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärke ning selgitab ja põhjendab lühidalt oma seisukohti ja plaane;
- 16) koostab lihtsa teksti kursuse teemadel;
- 17) tunneb huvi nii majandusliku kui ka tehnoloogilise arengu vastu nii Eesti kui ka Saksa ühiskonnas;
- 18) kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid nagu tõlkesõnaraamatut ja /või ükskeelset sõnaraamatut ning internetti, et otsida ning vahetada vajalikku infot;
- 19) hindab nende saavutatuse taset ning valib ja vajaduse korral muudab oma
- 20) õpistrateegiaid;
- 21) seostab omandatud teadmisi ka tehnoloogia, psühholoogia, sotsioloogia, majanduse valdkondade teadmistega;
- 22) oskab tekstiloomes kasutada kursuse struktuure ja kohustuslikku sõnavara;
- 23) annab oma ja kaasõpilaste tegevusele ning oskustele tagasisidet.

Õppesisu:

Inimene kui indiviid.

Lapsepõlv, puberteet, noorus, tänapäeva noorte mured ja rõõmud nii Eestis kui Saksamaal: erinevused, sarnasused, trendid, lugemise roll ja harjumused: näited konkreetsete autorite ja teoste läb.

Inimene ja ühiskond: tarbimine ja tootmine, reklaam ja turundus.

Kultuur kui looming: looming: nii eesti- kui võõrkeelne, eelkõige ilukirjandus. Keskkond ja tehnoloogia.

Tehnoloogia: teadus- ja tehnikasaavutused ning nende rakendamine igapäevaelus (e-raamat, e-luger).

Keskkond ja tehnoloogia.

Sõnavara ja struktuurid: Sõnavara: tarbimine; reklaam; sotsiaalsed hüved; sotsiaalne tulevik; lugemine, noorsoo kohta tehtavate uuringute põhjal järeldused Struktuurid: esitluste tegemine; reklaamiklippide analüüs; Modalverben; Finalsätze; Infinitiv mit und ohne zu; Infinitivgruppen ohne zu, statt zu; Zukunft; Verben mit Präpositionen.

Saksa keele V kursus B1

- 1) mõistab kõike olulist kursuse teemadel;
- 2) saab igapäevases suhtluses enamasti hakkama õpitavas keeles kõnelevate inimestega;
- 3) kirjeldab ning analüüsib kogemusi, sündmusi ning eesmärke keskkonna valdkonnas;
- 4) seab eesmärke ning selgitab ja põhjendab lühidalt oma plaane tuleviku suhtes;
- 4) koostab lihtsa teksti tuttavatel teemal;
- 5) kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid nagu tõlkesõnaraamatut ja/või ükskeelset sõnaraamatut ning internetti, et otsida vajalikku infot;
- 6) oskab kasutada ka arvutiprogrammi näiteks mõistekaartide loomiseks;
- 7) seostab omandatud teadmisi sotsioloogia ja meditsiini valdkondade teadmistega;
- 8) näeb ennast aktiivse osalejana keskkondlikes ja ühiskondlikes protsessides;
- 9) oskab tekstiloomes kasutada kursuse struktuure ja kohustuslikku sõnavara;
- 10) annab oma ja kaasõpilaste tegevusele ning oskustele tagasisidet.

Õppesisu:

Geograafiline keskkond: keskkonna ja inimese suhted, keskkonnateadlikkus: looduslik tasakaal, puutumatu loodus; tööstus ja kultuur, saasteallikad; loodusliku tasakaalu kadumisest tingitud ohud keskkonnale ja inimestele; kliima ja kliimamuutused; keskkonna jätkusuutlik areng.

Elukeskkond: elutingimused erineva kliima ja rahvastusega aladel; säästlik eluviis; erinevad regioonid: linn/suurlinn/väikelinn/maa; erinevad riigid. Haridus ja töö. Pere ja kasvatus: karjääri planeerimine, vajalikud eeldused oma tööga toimetulekuks, vastutustundlik suhtumine oma töösse; hoolivus enese ja teiste suhtes; suhted töökollektiivis; meeldiv ja sundimatu miljö, motiveeritud töötaja. Inimene ja ühiskond. Inimene kui looduse osa: tasakaal inimese ja looduse vahel (loodushoidlik eluviis, aukartus looduse ees). Ühiskond kui eluavalduste kogum: majanduselu: heaoluühiskond; sotsiaalsfäär, elatustase; ebaterved eluviisid, sõltuvused. Sõnavara ja struktuurid: linn & maa; suurlinnad; ebaterved eluviisid; inimestevahelised suhted; väärtushinnangud; tuleviku planeerimine; Passiv; Nominalstil; Verbalstil; Konjunktiv II

2.4. Prantsuse keele ainekava

2.4.1. Gümnaasiumi lõpuks taotletavad õppe- ja kasvatus eesmärgid prantsuse keeles

Võõrkeelte õppega kujundatakse ainepädevus, mis sisaldab keelepädevust, väärtushinnanguid ja -hoiakuid ning õpioskusi.

Gümnaasiumi lõpus õpilane:

- 1) oskab keelt tasemel, mis võimaldab autentsees võõrkeelses keskkonnas iseseisvalt toime tulla;
- 2) tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuurielu vastu, loeb võõrkeelset kirjandust, vaatab filme ja telesaateid ning kuulab raadiosaateid;
- 3) kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (nt tõlkesõnaraamatut, internetti), et otsida vajalikku infot ka teistes valdkondades;
- 4) seab eesmäärke ja hindab nende saavutatuse taset ning valib ja vajaduse korral muudab oma õpistrateegiaid;
- 5) seostab omandatud teadmisi nii võõrkeelte valdkonna kui ka teiste valdkondade teadmistega.

2.4.2. Õppeaine kirjeldus

Gümnaasiumis arendatakse kõiki osaoskusi võrdselt, rõhuasetused võivad kursuseti olla erinevad. Õpitavat keelt kasutatakse aktiivselt nii tunnis kui ka väljaspool tundi (nt kirjasõbrad, õppereisid, õpilasvahetused ja kohtumised õpitavat keelt emakeelena kõnelejatega). Õpilane loeb autentseid ilukirjandus-, teabe-, tarbe- ja meediatekste. Kasutatakse mitmekesiseid ülesandeid, mis eeldavad loovat käsitlust. Keeletasemele vastava sõnavara omandamiseks ning

keerukamate keelekonstruktsioonide kasutamiseks ja kinnistamiseks valib õpetaja ülesandeid, kus õpilane saab rakendada suhtlemisoskust, kasutades erinevaid keeleregistreid (nt suhtlemine ametiasutuses, töövestlusel, olmesfääris). Õpetaja juhib õpilasi kõrvutama ning analüüsima erinevate keelte sarnasusi ja erinevusi, nägema keelte vahel seoseid ning jälgima oma keelekasutust. Õpetaja plaanib koos õpilastega tööd, et saavutada eesmärgiks seatud keeleoskustase. Iseseisvate tööharjumuste kõrval kinnistuvad paaris- ja meeskonnatöö oskused.

2.4.3. Õpitulemused B1 keeleoskustasemega keeles (vaata ka tabel 18)

- 1) mõistab kõike olulist endale tuttavale või huvipakkuvale teemal;
- 2) saab igapäevases suhtluses enamasti hakkama õpitavat keelt kõnelevate inimestega;
- 3) kirjeldab kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärke ning selgitab ja põhjendab lühidalt oma seisukohti ja plaane;
- 4) arvestab suheldes õpitava keele maa kultuurinorme;
- 5) tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuurielu vastu, loeb võõrkeelset kirjandust, vaatab filme ja telesaateid ning kuulab raadiosaateid;
- 6) kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (nt tõlkesõnaraamatut, interneti), et otsida vajalikku infot ka teistes valdkondades;
- 7) seab eesmärke ja hindab nende saavutatuse taset ning valib ja vajaduse korral muudab oma õpistrateegiaid;
- 8) seostab omandatud teadmisi nii võõrkeelte valdkonna kui ka teiste valdkondade teadmistega.

Tabel 8

eeleostkustasemed prantsuse keeles

K

Kuulamine	
Algtase	Saab aru vahetus suhtlussituatsioonis kuuldust, kui vestlus on tuttavale igapäevaeluga seotud teemal. Mõistab tele- ja raadiosaadete ning filmide sisu, kui teema on tuttav ja pakub huvi ning pilt toetab heliteksti. Saab aru loomuliku tempoga kõnest, kui hääldus on selge ja tuttav.
Keskmine tase	Saab kuuldust aru, taipab nii peamist sõnumit kui ka üksikasju, kui äägitakse üldlevinud teemadel (nt uudistes, spordireportaažides, intervjuudes, ettekannetes, loengutes) ning kõne on selge ja üldkeelne.
Kõrgem tase	Saab aru nii elavast suulisest kõnest kui ka helisalvestistest konkreetsetel ja abstraktsetel teemadel, kui kuuldu on üldkeelne ja suhtlejaid on rohkem kui kaks. Saab aru loomuliku tempoga kõnest.
Lugemine	
Algtase	Loeb ja mõistab mõneleheküljelisi lihtsa sõnastusega faktipõhiseid tekste (nt kirjad, veebiväljaanded, infovoldikud, kasutusjuhendid). Mõistab jutustavat

	laadi teksti põhiideed ning suudab jälgida sündmuste arengut. Suudab leida vajalikku infot teatmeteostest ja internetist. Oskab kasutada kakskeelseid tõlkesõnastikke.
Keskmine tase	Loeb ja mõistab mõneleheküljelisi selge arutluskäiguga tekste erinevatel teemadel (nt noortele mõeldud meediatekstid, mugandatud ilukirjandustekstid). Suudab leida vajalikku infot pikemast arutlevast tekstist. Kogub teemakohast infot mitmest tekstist. Kasutab erinevaid lugemisstrateegiaid (nt üldlugemine, valiklugemine). Tekstides esitatud detailid ja nüansid võivad jääda selgusetuks.
Kõrgem tase	Loeb ja mõistab mitmeleheküljelisi tekste (nt artiklid, ülevaated, juhendid, teatme- ja ilukirjandus), mis sisaldavad faktiinfot, arvamusi ja hoiakuid. Loeb ladusalt, lugemissõnavara on ulatuslik, kuid raskusi võib olla idioomide mõistmisega. Oskab kasutada ükskeelset seletavat sõnaraamatut.
Rääkimine	
Algtase	Oskab lihtsate seostatud lausetega rääkida oma kogemustest ja kavatsustest. Suudab lühidalt põhjendada oma seisukohti. On võimeline ühinema vestlusega ja avaldama arvamust, kui kõneaine on tuttav. Kasutab õpitud väljendeid ja lausemalle õigesti; spontaanses kõnes esineb vigu. Hääldus on selge ja kõne ladus, kuid suhtlust võib häirida ebaõige intonatsioon.
Keskmine tase	Oskab edasi anda raamatu, filmi, etenduse jms sisu ning kirjeldada oma muljeid. Tuleb enamasti toime vähem tüüpilistes suhtlusolukordades. Kasutab põhisõnavara ja sagedamini esinevaid väljendeid õigesti; keerukamate lausestruktuuride kasutamisel tuleb ette vigu. Väljendab ennast üsna vabalt, vajaduse korral küsib abi. Hääldus on selge, intonatsiooni- ja rõhuvead ei häiri suhtlust.
Kõrgem tase	Esitab selgeid üksikasjalikke kirjeldusi üldhuvitavatel teemadel. Oskab põhjendada ja kaitsta oma seisukohti. Oskab osaleda arutelus ja kõnevooru üle võtta. Kasutab mitmekesisest sõnavara ja väljendeid. Kasutab keerukamaid lausestruktuure, kuid neis võib esineda vigu. Kõne tempo on ka pikemate kõnelõikude puhul üsna ühtlane; sõna- ja vormivalikuga seotud pause on vähe ning need ei sega suhtlust. Intonatsioon on enamasti loomulik.
Kirjutamine	
Algtase	Oskab kirjutada õpitud teemadel lühikesi jutustavat laadi tekste, milles väljendab oma tundeid, mõtteid ja arvamusi (nt isiklik kiri, e-kiri, blogi). Koostab erinevaid tarbetekste (nt teadaanne, kuulutus). Suhtleb <i>online</i> -vestluses (nt MSN). Oskab kasutada piiratud hulgal teksti sidumise võtteid (sidesõnad, asesõnaline kordus).
Keskmine tase	Oskab koostada eri allikatest pärineva info põhjal kokkuvõtte (nt lühiülevaade sündmustest, isikutest). Oskab kirjeldada tegelikku või kujuteldavat sündmust. Oskab isiklikus kirjas vahendada kogemusi, tundeid ja sündmusi. Oskab kirjutada õpitud teemal oma arvamust väljendava lühikirjandi. Oma mõtete või arvamuste esitamisel võib olla keelelisi ebatäpsusi, mis ei takista kirjutatu mõistmist.
Kõrgem tase	Kirjutab seotud tekste konkreetsetel ja üldisematel teemadel (nt seletuskiri, uudis, kommentaar). Põhjendab oma seisukohti ja eesmärgi. Oskab kirjutada kirju, mis on seotud õpingute või tööga. Eristab isikliku ja ametliku kirja stiili. Oskab korduste vältimiseks väljendust varieerida (nt sünonüümid). Võib esineda ebatäpsusi lausestuses, eriti kui teema on võõras, kuid need ei sega kirjutatu mõistmist.

Grammatika korrektsus	
Algtase	Oskab üsna õigesti kasutada tüüpkeelendeid ja moodustusmalle. Kasutab tuttavas olukorras grammatiliselt üsna õiget keelt, ehkki on märgata emakeele mõju. Tuleb ette vigu, kuid need ei takista mõistmist.
Keskmine ja kõrgem tase	Valdab grammatikat küllaltki hästi. Ei tee vääritimõistmist põhjustavaid vigu. Aeg-ajalt ettetulevaid vääratusi, juhuslikke vigu ning lauseehituse lapsusi suudab enamasti ise parandada.

2.4.4. B1 tasemel prantsuse keele kursuste õppetulemused ja - sisu

Prantsuse keel I kursuse teemad

Prantsusmaa ja Eesti.

Prantsusmaa ja Eesti omavahelised suhted ning sarnasused/erinevused. Prantsusmaa geograafiline asend ning koht maailmas. Migratsioonipoliitika ning erinevad rahvused.

Prantsusmaa kultuuritraditsioonid ning –normid ja nende võrdlus Eestiga.

Prantsusmaa ja teised riigid: Prantsusmaa kui Euroopa Liidu liikmesriik: ELi liikmesriigid, ELi töökorraldus; rahvusvaheline koostöö.

Prantsuse keel II kursuse teemad

Kultuur ja kirjandus. Kultuuri väljendumine kirjanduses. Luuletused, tekstikatked. Jacques Prévert'i luuletused. Katkend Émile Zola Söekaevurid, mis kirjeldab ajastu olmeolusid, ühiskonnakorda, tavasid) jne.

Kultuuritraditsioonid ja tavad: rahvapärимused, muistendid, muinasjutud, vanasõnad ja kõnekäänud kui rahvatarkuse varamu; erinevate rahvaste kultuuritraditsioone, tavasid ja uskumusi.

Prantsuse keel III kursuse teemad

Kultuur ning filmikunst, muusika. Väike pilguheit prantsuse filmiajalukku. Kuulsaimad režissöörid, näitlejad, filmid.

Kultuuri mõtestamine muusika kaudu. Pilguheit prantsuse muusikalukku. Klassikud Edith Piaf, Charles Aznavour, Joe Dassin. Tänapäeva kultuuri kajastumine muusikas: Sexion d'Assaut, Stromae.

Prantsuse keel IV kursuse teemad

Keskkond ja tehnoloogia. Geograafiline keskkond: keskkonna ja inimese suhted, kaitsealad, looduslikud vaatamisväärsused.

Elukeskkond: elutingimused erineva kliima ja rahvastusega aladel; sotsiaalsete hüvede olemasolu ja nende kättesaadavus (nt arstiabi, pensionid, riiklikud toetused ja fondid, abirahad, haigekassa); säästlik eluviis; sotsiaalne miljö: põhirahvusest koosnev või mitmekeelne ja - kultuuriline ühiskond; lähinaabrid.

Tehnoloogia: teaduse- ja tehnikasaavutused ning nende rakendamine igapäevaelus; teabekeskond: infootsing ja –vahetus.

Prantsuse keel V kursuse teemad

Haridus ja töö. Pere ja kasvatus: perekond; peresuhted, laste ja vanemate omavahelised suhted ja erinevused Eestiga; kasvatus: viisakusreeglid, käitumisnormid, väärtushinnangute kujunemine sõltuvalt kultuuriruumist.

Haridus: riiklikud ja eraõppeasutused, koolitused; kohustuslik kooliharidus, iseõppimine; koolikeskkond ja -traditsioonid; noorteorganisatsioonid. Eesti ja Prantsuse haridussüsteemi võrdlus. Prantsuse keele edasiõppimise võimalused Eestis ja välismaal.

Tööelu: Elulookirjelduse (CV) koostamine ning motivatsioonikirja koostamine. Võimalused tööturul.

Prantsuse keel VI kursuse teemad

Inimene kui indiviid: inimese loomus ja käitumine, Inimestevaheline suhtlus: suhtlusvahendid: loomulik keel ja kehakeel (sõnavalik, žestid, miimika jne) - erinevused ja sarnasused prantsuse ja eesti kultuuriruumis; prantsuse meediakanalid: tuntuimad ajalehed Le Monde, Figaro : objektiivsus/subjektiivsus uudiste kajastamisel.

Ühiskond kui eluavalduste kogum: majanduselu: tõusud ja mõõnad, heaoluühiskond; sotsiaalsfäär, elatustase, heategevus, kuritegevus.

2.5. Muu võõrkeele ainekava

2.5.1. Gümnaasiumi lõpuks taotletavad õppe- ja kasvatuse eesmärgid võõrkeeles

Võõrkeelte õppega kujundatakse ainepädevus, mis sisaldab keelepädevust, väärtushinnanguid ja -hoiakuid ning õpioskusi.

Gümnaasiumi lõpus õpilane:

- 1) oskab keelt tasemel, mis võimaldab autentses võõrkeelses keskkonnas iseseisvalt toime tulla;
- 2) mõistab ja väärtustab oma ning teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi;

- 3) suhtleb sihtkeele kõnelejatega nende kultuurinorme järgides;
- 4) on võimeline jätkama õpinguid võõrkeeles, osalema erinevates rahvusvahelistes projektides ning kasutama võõrkeeli rahvusvahelises töökeskkonnas;
- 5) analüüsib oma teadmisi ning oskusi, tugevusi ja nõrkusi; omandab elukestvaks õppeks motivatsiooni ning vajalikud oskused.

2.5.2. Õppeaine kirjeldus

Gümnaasiumis õpitakse võõrkeelt tasemepõhiselt. Õppes kasutatakse kommunikatiivse keeleõppe põhimõtteid ning aktiivõppemeetodeid. Rõhk on interaktiivsel õppimisel ja õpitava keele kasutamisel. Rakendatakse paaris- ning rühmatööd, toetatakse võõrkeelse suhtlus- ja esinemisoskuse väljakujunemist, nt väitlused, referaadid, uurimistööd, esitlused, sh multimeedia, suhtlusportaalid, blogid jne. Õpilasi ergutatakse kasutama keelt ka väljaspool keeletunde. Gümnaasiumi keeletunnis suheldakse peamiselt õpitavas võõrkeeles. Teemavaldkonnad on ühised nii B1- kui ka B2-keeleoskustasemega võõrkeeltele. Gümnaasiumis on üldteema „Mina ja maailm“. Viis teemavaldkonda ja nende alateemad on igapäevaelus omavahel läbi põimunud ning nii on neid võimalik käsitleda ka keeleõpetuses. Erinevate teemade kaudu saab õpilane võrrelda Eesti ja õpitava keele maa kultuuriruumi. Teemasid käsitledes peetakse silmas kursuse keeletaset, õpilaste huve ning teemade päevakohasust. Keeleteadmised ei ole eesmärk omaette, vaid vahend parema keeleoskuse omandamiseks. Keele struktuuri õpitakse kontekstis. Kultuuriteadlikkuse kujundamisel juhitakse õpilase 11 tähelepanu emakeeles ja õpitavas võõrkeeles suhtlemise erinevustele ning neid erinevusi selgitavatele kultuurinähtustele. Õpilane peaks teadma oma kohta ja vastutust ühiskonnas ning andma adekvaatseid hinnanguid. Õppes on endiselt oluline õpioskuste arendamine, mis toetab edasisi võõrkeeleõpinguid ning paneb aluse elukestvatele õppele.

2.5.3. B1 keeleoskustasemega gümnaasiumi lõpetaja õpitulemused (vaata ka tabel 19):

- 1) mõistab kõike olulist endale tuttavale või huvipakkuvale teemal;
- 2) saab igapäevases suhtluses enamasti hakkama õpitavat keelt kõnelevate inimestega;
- 3) kirjeldab kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärke ning selgitab ja põhjendab lühidalt oma seisukohti ja plaane;
- 4) arvestab suheldes õpitava keele maa kultuurinorme;
- 5) tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuurielu vastu, loeb võõrkeelset kirjandust, vaatab filme ja telesaateid ning kuulab raadiosaateid;

- 6) kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (nt tõlkesõnaraamatut, internetti), et otsida vajalikku infot ka teistes valdkondades;
- 7) seab eesmärged ja hindab nende saavutatuse taset ning valib ja vajaduse korral muudab oma õpistrateegiaid;
- 1) seostab omandatud teadmisi nii võõrkeelte valdkonnaga kui ka teiste valdkondade teadmistega.

Tabel 9

eeleostuse osaoskuste tase gümnaasiumi lõpus

K

Kuulamine	
Algtase	Saab aru vahetus suhtlussituatsioonis kuuldist, kui vestlus on tuttavalt igapäevaeluga seotud teemal. Mõistab tele- ja raadiosaadete ning filmide sisu, kui teema on tuttav ja pakub huvi ning pilt toetab heliteksti. Saab aru loomuliku tempoga kõnest, kui hääldus on selge ja tuttav.
Kekmine tase	Saab kuuldist aru, taipab nii peamist sõnumit kui ka üksikasju, kui äägitakse üldlevinud teemadel (nt uudistes, spordireportaažides, intervjuudes, ettekannetes, loengutes) ning kõne on selge ja üldkeelne.
Kõrgem tase	Saab aru nii elavast suulisest kõnest kui ka helisalvestistest konkreetsetel ja abstraktsetel teemadel, kui kuuldu on üldkeelne ja suhtlejaid on rohkem kui kaks. Saab aru loomuliku tempoga kõnest.
Lugemine	
Algtase	Loeb ja mõistab mõneleheküljelisi lihtsa sõnastusega faktipõhiseid tekste (nt kirjad, veebiväljaanded, infovoldikud, kasutusjuhendid). Mõistab jutustavat laadi teksti põhiideed ning suudab jälgida sündmuste arengut. Suudab leida vajalikku infot teatmeteostest ja internetist. Oskab kasutada kakskeelseid tõlkesõnastikke.
Keskmine tase	Loeb ja mõistab mõneleheküljelisi selge arutluskäiguga tekste erinevatel teemadel (nt noortele mõeldud meediatekstid, mugandatud ilukirjandustekstid). Suudab leida vajalikku infot pikemast arutlevast laadi tekstist. Kogub teemakohast infot mitmest tekstist. Kasutab erinevaid lugemisstrateegiaid (nt üldlugemine, valiklugemine). Tekstides esitatud detailid ja nüansid võivad jääda selgusetuks.
Kõrgem tase	Loeb ja mõistab mitmeleheküljelisi tekste (nt artiklid, ülevaated, juhendid, teatme- ja ilukirjandus), mis sisaldavad faktiinfot, arvamusi ja hoiakuid. Loeb ladusalt, lugemissõnavara on ulatuslik, kuid raskusi võib olla idioomide mõistmisega. Oskab kasutada ükskeelset seletavat sõnaraamatut.
Rääkimine	
Algtase	Oskab lihtsate seostatud lausetega rääkida oma kogemustest ja kavatsustest. Suudab lühidalt põhjendada oma seisukohti. On võimeline ühinema vestlusega ja avaldama arvamust, kui kõneaine on tuttav. Kasutab õpitud väljendeid ja lausemalle õigesti; spontaanses kõnes esineb vigu. Hääldus on selge ja kõne ladus, kuid suhtlust võib häirida ebaõige intonatsioon.
Keskmine tase	Oskab edasi anda raamatu, filmi, etenduse jms sisu ning kirjeldada oma muljeid. Tuleb enamasti toime vähem tüüpilistes suhtlusolukordades. Kasutab põhissõnavara ja sagedamini esinevaid väljendeid õigesti; keerukamate lausestruktuuride kasutamisel tuleb ette vigu. Väljendab ennast

	üsna vabalt, vajaduse korral küsib abi. Häälendus on selge, intonatsiooni- ja rõhuvead ei häiri suhtlust.
Kõrgem tase	Esitab selgeid üksikasjalikke kirjeldusi üldhuvitavatel teemadel. Oskab põhjendada ja kaitsta oma seisukohti. Oskab osaleda arutelus ja kõnevooru üle võtta. Kasutab mitmekesisest sõnavara ja väljendeid. Kasutab keerukamaid lausestruktuure, kuid neis võib esineda vigu. Kõne tempo on ka pikemate kõnelõikude puhul üsna ühtlane; sõna- ja vormivalikuga seotud pause on vähe ning need ei sega suhtlust. Intonatsioon on enamasti loomulik.
Kirjutamine	
Algtase	Oskab kirjutada õpitud teemadel lühikesi jutustavat laadi tekste, milles väljendab oma tundeid, mõtteid ja arvamusi (nt isiklik kiri, e-kiri, blogi). Koostab erinevaid tarbetekste (nt teadaanne, kuulutus). Suhtleb online-vestluses (nt MSN). Oskab kasutada piiratud hulgal teksti sidumise võtteid (sidesõnad, asesõnaline kordus).
Keskmine tase	Oskab koostada eri allikatest pärineva info põhjal kokkuvõtte (nt lühiülevaade sündmustest, isikutest). Oskab kirjeldada tegelikku või kujuteldavat sündmust. Oskab isiklikus kirjas vahendada kogemusi, tundeid ja sündmusi. Oskab kirjutada õpitud teemal oma arvamust väljendava lühikirjandi. Oma mõtete või arvamuste esitamisel võib olla keelelisi ebatäpsusi, mis ei takista kirjutatu mõistmist.
Kõrgem tase	Kirjutab seotud tekste konkreetsel ja üldisematel teemadel (nt seletuskiri, uudis, kommentaar). Põhjendab oma seisukohti ja eesmärgi. Oskab kirjutada kirju, mis on seotud õpingute või tööga. Eristab isikliku ja ametliku kirja stiili. Oskab korduste vältimiseks väljendust varieerida (nt sünonüümid). Võib esineda ebatäpsusi lausestuses, eriti kui teema on võõras, kuid need ei sega kirjutatu mõistmist.
Grammatika korrektsus	
Algtase	Oskab üsna õigesti kasutada tüüpkeelendeid ja moodustusmalle. Kasutab tuttavas olukorras grammatiliselt üsna õiget keelt, ehkki on märgata emakeele mõju. Tuleb ette vigu, kuid need ei takista mõistmist.
Keskmine ja kõrgem tase	Valdab grammatikat küllaltki hästi. Ei tee väärarvamusi põhjustavaid vigu. Aeg-ajalt ettetulevaid vääratusi, juhuslikke vigu ning lauseehituse lapsusi suudab enamasti ise parandada.

2.5.4. B1 tasemel muu võõrkeele kursuste õppetulemused ja - sisu

Muu võõrkeel I kursuse teemad

Eesti ja maailm.

Eesti riik ja rahvas: omariiklus ja kodanikuks olemine, riigikaitse; geograafiline asend ja kliima; rahvastik: põhirahvus, muukeelne elanikkond, uusimmigrandid; mitmekultuuriline ühiskond.

Eesti keel ja eesti meel: rahvuslik identiteet; kultuuritraditsioonid; kodukoha lugu.

Eesti ja teised riigid: Eesti kui Euroopa Liidu liikmesriik: ELi liikmesriigid, ELi töökorraldus;

Eesti koht maailmas: rahvusvaheline koostöö.

Muu võõrkeel II kursuse teemad

Kultuur ja looming

Kultuur kui looming: looming: kirjandus, kujutav kunst, helilooming, arhitektuur, tarbekunst, käsitöö jne; rahva ajalooline kultuurimälu; loova mõtte arendamine kogemuse kaudu; loomist soodustavad või takistavad asjaolud (nt olme, perekond, ühiskonnakord, tavad).

Kultuuritraditsioonid ja tavad: rahvapärимused, muistendid, muinasjutud, vanasõnad ja kõnekäänud kui rahvatarkuse varamu; erinevate rahvaste kultuuritraditsioone, tavasid ja uskumusi.

Muu võõrkeel III kursuse teemad

Keskkond ja tehnoloogia. Geograafiline keskkond: keskkonna ja inimese suhted, keskkonnateadlikkus: looduslik tasakaal, puutumatu loodus; tööstus ja kultuur, kaitsealad; saasteallikad; loodusliku tasakaalu kadumisest tingitud ohud keskkonnale ja inimestele; kliima ning kliimamuutused; keskkonna jätkusuutlik areng.

Elukeskkond: elutingimused erineva kliima ja rahvastusega aladel; sotsiaalsete hüvede olemasolu ja nende kättesaadavus (nt arstiabi, pensionid, riiklikud toetused ja fondid, abirahad, soodustused puudega inimestele jne); säästlik eluviis; sotsiaalne miljö: põhirahvusest koosnev või mitmekeelne ja -kultuuriline ühiskond; lähinaabrid.

Tehnoloogia: teaduse- ja tehnikasaavutused ning nende rakendamine igapäevaelus; teabekeskkond: infootsing ja -vahetus; keeletehnoloogilisi rakendusi igapäevaelus: elektroonsed sõnastikud, keeleõppematerjalid, arvutipõhine keeleõpe, tõlkeabiprogrammid jne; biotehnoloogia igapäevaelus: olmekeemia, kosmeetika- ja toiduainetööstus jne.

Muu võõrkeel IV kursuse teemad

Haridus ja töö. Pere ja kasvatus: perekond; peresuhted, laste ja vanemate omavaheline mõistmine ning üksteisest hoolimine; kasvatus: viisakusreeglid, käitumisnormid, väärtushinnangute kujundamine, salliv eluhoiak jne.

Haridus: riiklikud ja eraõppeasutused, koolitused; kohustuslik kooliharidus, iseõppimine; koolikeskkond ja -traditsioonid; noorteorganisatsioonid; edasiõppimisvõimalusi Eestis ja välismaal; elukestev õpe.

Tööelu: teadlik eneseteostus; elukutsevaliku võimalusi ja karjääri plaanimine; töötamine: elulookirjelduse (CV) koostamine, tööleping, töövestlus; töö kui toimetulekuallikas; raha

teenimine (nt sissetulekud ja väljaminekud, hinnad); tööpuudus; vastutustundlik suhtumine oma töösse; hoolivus enese ja teiste vastu; töötaja ning tööandja õigused ja vastutus, ametiühingud, katseaeg, osalise või täisajaga töö, puhkus; suhted töökollektiivis; meeldiv ja sundimatu keskkond, motiveeritud töötaja; vajalikud eeldused oma tööga toimetulekuks; puudega inimeste töö.

Muu võõrkeel V kursuse teemad

Inimene ja ühiskond. Inimene kui looduse osa: eluring: sünd, elu ja surm; tasakaal inimese ja looduse vahel (loodushoidlik eluviis, aukartus looduse ees); elulaad ehk olemise viis (nt loodushoidlik, inimsõbralik, tervislik).

Inimene kui indiviid: inimese loomus ja käitumine, vastuoludesse sattumine; iga inimese kordumatu eripära; väärtushinnangud, vaated elule ja ühiskonnale; inimsuhted: isiklikud, emotsionaalsed, sotsiaalsed; erinevad inimesed ja rahvad (keele- ja kultuurierinevused, käitumistavad, kõlblusnormid).

Inimestevaheline suhtlus: suhtlusvahendid: loomulik keel ja kehakeel (sõnavalik, žestid, miimika jne); meedia kui suhtluskanal ja -vahend.

Ühiskond kui eluavalduste kogum: majanduselu: tõusud ja mõõnad, heaoluühiskond; sotsiaalsfäär, elatustase, heategevus; ebaterved eluviisid, kuritegevus.

2.5.5. Õppetegevus muus võõrkeeles.

Gümnaasiumis arendatakse kõiki osaoskusi võrdselt, rõhuasetused võivad kursuseti olla erinevad. Õpitavat keelt kasutatakse aktiivselt nii tunnis kui ka väljaspool tundi (nt kirjasõbrad, õppereisid, õpilasvahetused ja kohtumised õpitavat keelt emakeelena kõnelejatega). Õpilane loeb autentseid 14 ilukirjandus-, teabe-, tarbe- ja meediatekste. Kasutatakse mitmekesiseid ülesandeid, mis eeldavad loovat käsitlust. Keeletasemele vastava sõnavara omandamiseks ning keerukamate keelekonstruktsioonide kasutamiseks ja kinnistamiseks valib õpetaja ülesandeid, kus õpilane saab rakendada suhtlemisoskust, kasutades erinevaid keeleregistreid (nt suhtlemine ametiasutuses, töövestlusel, olmesfääris). Õpetaja juhhib õpilasi kõrvutama ning analüüsima erinevate keelte sarnasusi ja erinevusi, nägema keelte vahel seoseid ning jälgima oma keelekasutust. Õpetaja plaanib koos õpilastega tööd, et saavutada eesmärgiks seatud keeleoskustase. Iseseisvate tööharjumuste kõrval kinnistuvad paaris- ja meeskonnatöö oskused. Õppetegevuseks sobivad näiteks:

- 1) meedia- ja autentsete audiovisuaalsete materjalide kasutamine;
- 2) iseseisev lugemine ning kuulamine;
- 3) tarbekirjade koostamine (nt CV, seletuskiri, avaldus, kaebus);
- 4) loovtööd (nt kirjand, essee, artikkel, retsensioon, kokkuvõte, luuletus, tõlge, blogi);
- 5) referaatide ja/või uurimistööde koostamine ning esitlemine;
- 6) argumenteerimisoskuse arendamine (nt väitlus, vaidlus);
- 7) rolli- ja suhtlusmängud;
- 8) projektitööd (nt filmide tegemine, teatritükkide etendamine, veebilehtede koostamine);
- 9) info otsimine erinevatest võõrkeelsetest teatmeallikatest (nt sõnaraamatud, internet).